

SARC

 Strategische Adviesraad voor
 Cultuur, Jeugd, Sport en Media

Advies
**Algemene Raad i.s.m. Sectorraad
 Kunsten en Erfgoed, Sectorraad
 Sociaal-Cultureel Werk, Vlaamse
 Sportraad en Sectorraad Media
 4 november 2019**

Advies over de voorontwerpen van van decreet houdende bepalingen tot begeleiding van de aanpassing van de begroting 2019 en de begroting 2020

In haar zitting van 18 oktober 2019 keurde de Vlaamse Regering bovenvermelde voorontwerpen van decreet principieel goed. Diezelfde dag ontving de SARC de vraag een advies in spoedprocedure uit te brengen.

De SARC brengt advies uit over hoofdstuk 2. Cultuur, Jeugd, Sport en Media van het programmadecreet 2020.

- Afdeling 1. Wijziging van het circusdecreet
- Afdeling 2. Wijziging van het decreet van 20 mei 2016 houdende diverse bepalingen in de beleidsvelden cultuur, jeugd en Brussel

Advies

Artikel 2 van het voorontwerp van decreet regelt de verwijzing naar de Vlaamse Codex Overheidsfinanciën in het circusdecreet. Dit decreet vervangt het decreet van 8 juli 2011 houdende regeling van de begroting, de boekhouding, de toekenning van subsidies en de controle op de aanwending ervan, en de controle door het Rekenhof.

Middels artikel 3 wordt deze wijziging ook doorgevoerd in het decreet van 20 mei 2016 houdende diverse bepalingen in de beleidsvelden cultuur, jeugd en Brussel.

De SARC heeft geen opmerkingen bij deze begrotingstechnische wijzigingen.

Namens de Algemene Raad,
 Luk Verschueren, algemeen voorzitter
 Bart Dierick, algemeen secretaris

Namens de Sectorraad Kunsten en Erfgoed,
Herman Baeten, voorzitter
Jorijn Neyrinck, ondervoorzitter
Laura Van Wijnsberghe, secretaris

Namens de Sectorraad Sociaal-Cultureel
Werk,
Frie De Greef, voorzitter
Dirk Verbist, ondervoorzitter
Liesbeth Lemiëre, secretaris

Namens de Vlaamse Sportraad,
Christophe Cools, voorzitter
Sophie Cools, ondervoorzitter
Maarten Koolen, secretaris

Namens de Sectorraad Media,
Simon Delaere, voorzitter
Valerie Verdoodt, ondervoorzitter
Maarten Koolen, secretaris

Van: [Jan Raymaekers](#)
Aan: [programmadecreet_FB](#)
Cc: [Voorzitter VJR](#)
Onderwerp: FW: Adviesaanvraag Vlaamse Jeugdraad programmadecreet BA19 en BO20
Datum: maandag 28 oktober 2019 16:12:13
Bijlagen: [image001.png](#)
[image003.jpg](#)
[jeugdraad.pdf](#)
[MVT_BO20.pdf](#)
[DECR_BO20.pdf](#)
[MVT_BA19.pdf](#)
[DECR_BA19.pdf](#)

Beste mevrouw Vander Stricht,

Bedankt voor deze adviesvraag voor de Vlaamse Jeugdraad. Na een grondige lezing beslisten we om vanuit de Vlaamse Jeugdraad hierover geen advies te geven gezien de eerder beperkte impact en de beperkte tijd om dit advies te formuleren.

Met vriendelijke groeten,

Jan Raymaekers

Jan Raymaekers
Stafmedewerker Federaal en Europees (Jeugd)beleid

Ondersteuning Vlaamse Jeugdraad

02 551 13 69

[De Ambrassade vzw](#)
Bureau voor jonge zaken
www.ambrassade.be

Van: programmadecreet_FB <programmadecreet@fb.vlaanderen.be>
Verzonden: vrijdag 18 oktober 2019 14:42
Aan: InfoVlaamseJeugdraad <info@vlaamsejeugdraad.be>
CC: programmadecreet_FB <programmadecreet@fb.vlaanderen.be>
Onderwerp: Adviesaanvraag Vlaamse Jeugdraad programmadecreet BA19 en BO20

Geachte Voorzitter,

In haar zitting van 18 oktober 2019 keurde de Vlaamse Regering bovenvermelde voorontwerpen van programmadecreet principieel goed.

Mag ik u, namens de Vlaamse Regering, verzoeken de bijgevoegde voorontwerpen van decreet met de begeleidende memories van toelichting voor spoedadvies aan de Raad voor te leggen. De definitieve goedkeuring van de ontwerpen van decreet is gepland op 8 november 2019.

Deze stukken worden u ook via brief overgemaakt.

Met vriendelijke groeten,

Wendy Vander Stricht
Beleidsadviseur

Vlaamse overheid
DEPARTEMENT FINANCIEN & BEGROTING

Minaraad
Herman Teirlinckgebouw
Havenlaan 88 – bus 15
1000 Brussel
T 02 558 01 30
E info@minaraad.be
www.minaraad.be

De heer Matthias Diependaele
Vlaams minister van Financiën en
Begroting, Wonen en Onroerend
Erfgoed
Martelaarsplein 7, 1ste verdieping
1000 BRUSSEL

Uw bericht van
18 oktober 2019
Datum
31 oktober 2019

uw kenmerk
//
ons kenmerk
01/K2/2019

Telefoon
02/558.01.36

Vragen naar
Jan Verheeke

Betreft: voorontwerp van decreet houdende bepalingen tot begeleiding van de aanpassing van de begroting 2019 en voorontwerp van decreet houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 2020

Mijnheer de minister,

De Minaraad heeft uw adviesvraag van 18 oktober 2019 over het voorontwerp van decreet houdende bepalingen tot begeleiding van de aanpassing van de begroting 2019 en het voorontwerp van decreet houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 2020 in goede orde ontvangen.

Het Dagelijks Bestuur heeft besloten af te zien van inhoudelijke advisering. Het bestuur stelt vast dat de SARO een advies heeft opgemaakt waarbij de meeste raadspartners betrokken zijn geweest en waarbij het onderwerp met het meeste milieu-impact (het financieringskanaal ten voordele van de lokale besturen om de open ruimte te vrijwaren) ten gronde is behandeld.

Aanvullend hierbij wenst de Minaraad te herinneren aan de bezorgheden en uitgangspunten die werden uiteengezet in het gezamenlijk advies van Minaraad en SALV over het Voorontwerp van decreet tot vaststelling van de regels inzake de verdeling van het Vlaams Plattelandsfonds (zie <http://ebl.vlaanderen.be/publications/documents/34021>).

Met de meeste hoogachting,

10

Pieter Verbeek,
Voorzitter

De heer Matthias Diependaele
Vlaams minister van Financiën en Begroting,
Wonen en Onroerend Erfgoed
Martelaarsplein 7
1000 Brussel

contactpersoon

Frank Van Thillo
fvthillo@serv.be

ons kenmerk

MORA_BR_20191025_ADV_Programmadecreet2020

Brussel

25 oktober 2019

Advies voorontwerp van decreet houdende bepalingen tot begeleiding van de aanpassing van de begroting 2019 en voorontwerp van decreet houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 2020

Mijnheer de minister

Op 18 oktober 2019 vroeg u de Mobiliteitsraad om advies over bovenstaande voorontwerpen van decreet. De MORA heeft enkele fundamentele bedenkingen bij art. 32 omtrent de aanpassing van de tarieven kilometerheffing uit het decreet tot begeleiding van de begroting 2020.

De MORA adviseert om de wijziging van de tariefaanpassing van de kilometerheffing niet op deze wijze door te voeren.

De MORA stelt vast dat de tariefstijging van de kilometerheffing niet beleidsmatig onderbouwd is. De doelstelling die de Vlaamse regering met deze maatregel wil nastreven, ontbreekt. Hierdoor ontbreekt de meest essentiële onderbouwing. Ook mist de Raad een sociaal-economische analyse, een inschatting van de mobiliteitsimpact en de inschatting van de kosten en opbrengsten van de maatregel. De MORA verwacht een aanzienlijke sociaal-economische impact en vindt een programmadecreet met een spoedadviesvraag geen goede manier om deze maatregel in te voeren.

De maatregel draagt niet bij aan het sturen van de mobiliteit. Deze maatregel zal geen impact hebben op de files. Door enkel het vrachtvervoer onderhevig te laten zijn aan een kilometerheffing, kan geen sturing van verkeersstromen optreden. Dat kan alleen met een kilometerheffing voor alle voertuigen waarvan de Vlaamse regering heeft beslist om deze niet in te voeren, ondanks het nog niet afgeronde onderzoek in opdracht van de vorige bevoegde minister.

Vanuit ecologisch en economisch standpunt is het aangewezen dat het vrachtvervoer over de weg gebeurt op de meest efficiënte manier namelijk in de grootste vrachtwagens. Door enkel deze categorie te confronteren met de hoge prijsstijging, stuwt de maatregel naar het gebruik van meer voertuigen uit een lagere en dus minder efficiënte gewichtsklasse. Tot slot betekent een lineaire verhoging van 0,02 euro voor alle emissieklassen relatief gezien de laagste verhoging voor de meest vervuilende voertuigen en de hoogste voor de properste voertuigen.

Vanuit ecologisch standpunt zou een tariefverhoging voor de laagste euronormklassen een betere maatregel zijn en voldoet dit beter aan het principe 'de vervuiler betaalt'. Dit zou voor de MORA een belangrijke stap zijn in de richting van de vergroening van de vrachtwagenvloot.

Achter de verlaging van het tarief in de categorie van 3,5 ton tot 12 ton, zou het tegengaan van de 'camionettisering', de verschuiving van het vrachtverkeer naar bestelwagens, kunnen zitten. Door het prijsverschil tussen de lichte vrachtwagens en de bestelwagens kleiner te maken, zou kunnen verondersteld worden dat de verschuiving niet meer zal plaatsvinden. De MORA is van oordeel dat dit niet het geval zal zijn, aangezien de bestelwagens hun competitiviteit danken aan andere factoren. Het gaat dan onder meer over de afwezigheid van een snelheidsbegrenzer, tachograaf, rij- en rusttijden en van verplichte permanente vorming voor chauffeurs. De MORA acht deze voordelen als zwaarder doorwegend dan het prijsverschil door de kilometerheffing.

Bovendien haalt een verkleining van het tariefverschil tussen bestelwagens en lichte vrachtwagens ook het rechtvaardigheidsprincipe onderuit waarbij gestreefd wordt om alle vervoersmodi een eerlijkere prijs te laten betalen. Hierbij wordt een belangrijke pijler voor de maatschappelijke aanvaarding voor de invoering van de kilometerheffing voor het goederenvervoer over de weg onderuit gehaald. Het hypothekeert ook de mogelijkheid voor het invoeren van een algemeen beprijzingsinstrument.

Gezien de kilometerheffing voor vrachtwagens in eerste instantie een infrastructuurheffing is en dan volgens de logica dat lichtere voertuigen minder moeten betalen dan zwaardere voertuigen, worden op die manier de tarieven voor alle andere voertuigen te laag om nog te kunnen differentiëren en sturen.

De MORA vraagt zich ook af of deze tariefaanpassing wel door de Europese overheid zal goedgekeurd worden. De Vlaamse regering heeft bij de invoering de link gelegd tussen infrastructuurkosten en tariefhoogte. Nu laat ze deze link los.

Omwille van bovenstaande argumenten kan de MORA enkel besluiten dat deze maatregel een loutere belastingverhoging is. Het staat de Vlaamse regering uiteraard vrij om beslissingen te nemen omtrent belastingaanpassingen. De MORA kan echter niet gunstig adviseren over een maatregel die een toekomstig, duurzaam mobiliteitsbeleid hypothekeert. Deze maatregel invoeren maakt het onmogelijk om te evolueren naar een slimmere, meer mobiliteitssturende en eerlijkere kilometerheffing.

Om al deze redenen adviseert de MORA om de voorgestelde maatregel niet op deze wijze door te voeren.

Hoogachtend

Daan Schalck
voorzitter

Frank Van Thillo
algemeen secretaris

RAAD VAN STATE

afdeling Wetgeving

advies 66.659/1/3
van 25 oktober 2019

over

een voorontwerp van decreet van de Vlaamse Gemeenschap en
het Vlaamse Gewest „houdende bepalingen tot begeleiding van
de aanpassing van de begroting 2019“

Op 18 oktober 2019 is de Raad van State, afdeling Wetgeving, door de Vlaamse minister van Financiën en Begroting verzocht binnen een termijn van vijf werkdagen een advies te verstrekken over een voorontwerp van decreet van de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest „houdende bepalingen tot begeleiding van de aanpassing van de begroting 2019“.

De hoofdstukken 1, 4, 5, 6 en 7 zijn door de eerste kamer onderzocht op 22 en 24 oktober 2019. De kamer was samengesteld uit Marnix VAN DAMME, kamervoorzitter, Wilfried VAN VAERENBERGH en Chantal BAMPS, staatsraden, en Wim GEURTS, griffier.

De verslagen zijn uitgebracht door Brecht STEEN, eerste auditeur-afdelingshoofd, Barbara SPEYBROUCK, eerste auditeur en Cedric JENART, adjunct-auditeur.

De hoofdstukken 1, 2, 3 en 7 zijn door de derde kamer onderzocht op 22 oktober 2019. De kamer was samengesteld uit Jo BAERT, kamervoorzitter, Jeroen VAN NIEUWENHOVE en Koen MUYLLE, staatsraden, Jan VELAERS, assessor, en Astrid TRUYENS, griffier.

De verslagen zijn uitgebracht door Brecht STEEN, eerste auditeur-afdelingshoofd, en Cedric JENART, adjunct-auditeur.

Het advies, waarvan de tekst hierna volgt, is gegeven op 25 oktober 2019.

*

1. Volgens artikel 84, § 1, eerste lid, 3°, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973, moeten in de adviesaanvraag de redenen worden opgegeven tot staving van het spoedeisende karakter ervan.

Door te eisen dat de adviesaanvragen met een termijn van vijf werkdagen van een “bijzondere” motivering worden voorzien, heeft de wetgever tot uiting gebracht dat hij wil dat alleen in uitzonderlijke gevallen verzocht wordt om mededeling van het advies binnen die uitzonderlijk korte termijn. De aanvrager moet derhalve pertinente en voldoende concrete gegevens aanbrengen die het aannemelijk maken dat de ontworpen regeling dermate spoedeisend is dat noodzakelijkerwijze een beroep moet worden gedaan op de procedure bedoeld in artikel 84, § 1, eerste lid, 3°, van de wetten op de Raad van State (advies mede te delen binnen een termijn van vijf werkdagen) en waarom, op het ogenblik van de adviesaanvraag, geen beroep kon worden gedaan op de procedure bedoeld in artikel 84, § 1, eerste lid, 2°, van die wetten (advies mede te delen binnen een termijn van dertig dagen).

In het onderhavige geval wordt het verzoek om spoedbehandeling gemotiveerd

“door het feit dat het programmadecreet wegens de nauwe band met de begrotingsdecreten en de gelijktijdige behandeling in het Vlaams Parlement in dezelfde periode ingediend moet worden”.

*

2. Met toepassing van artikel 84, § 3, eerste lid, van de wetten op de Raad van State, heeft de afdeling Wetgeving zich moeten beperken tot het onderzoek van de bevoegdheid van de steller van de handeling, van de rechtsgrond¹, alsmede van de vraag of aan de te vervullen vormvereisten is voldaan.

*

VORMVEREISTEN

1. Blijkens de stukken gevoegd bij de adviesaanvraag heeft de Vlaamse Regering op 18 oktober 2019 beslist de Vlaamse minister bevoegd voor het budgettair beleid te gelasten over het voorliggende voorontwerp het advies in te winnen van een reeks instanties en adviesraden. Die adviezen blijken nog niet te zijn gegeven.

¹ Aangezien het om een voorontwerp van decreet gaat, wordt onder “rechtsgrond” de overeenstemming met de hogere rechtsnormen verstaan.

2. Indien de aan de Raad van State voorgelegde tekst ten gevolge van het vervullen van deze vormvereisten nog wijzigingen zou ondergaan, moeten de gewijzigde bepalingen, ter inachtneming van het voorschrift van artikel 3, § 1, eerste lid, van de wetten op de Raad van State, nog aan de afdeling Wetgeving worden voorgelegd.

*

ONDERZOEK VAN DE TEKST

Hoofdstuk 1 – Algemeen

Bij dit hoofdstuk zijn geen opmerkingen te maken

Hoofdstuk 2 – Mobiliteit en Openbare Werken

Afdeling 1 – Wijziging van art. 27 van de Wet van 16 maart 1968 betreffende de politie over het wegverkeer

Artikel 2 van het voorontwerp strekt ertoe om, in antwoord op advies 66.339/3 van de Raad van State van 10 juli 2019,² een duidelijke rechtsgrond te bieden voor de retributies die verschuldigd zijn door de rijscholen en hun personeel.

In het ontworpen artikel 27, tweede lid, 1°, en derde lid, van de wet van 16 maart 1968 „betreffende de politie op het wegverkeer“ (artikel 2, 2°, van het voorontwerp) wordt de Vlaamse Regering gemachtigd om retributies te bepalen voor, onder meer, de “schorsing en intrekking van de erkenning van de rijscholen en hun personeel, evenals van de lokalen en de oefenterreinen van de rijscholen” en voor “het uitoefenen van toezicht op de naleving van de voorwaarden waaraan rijscholen en hun personeel moeten voldoen”.

Een retributie dient een geldelijke vergoeding te zijn voor een dienst die de overheid presteert ten voordele van de heffingsplichtige, individueel beschouwd, en zij moet een louter vergoedend karakter hebben, zodat er een redelijke verhouding moet bestaan tussen de kostprijs of de waarde van de verstrekte dienst en het bedrag dat de heffingsplichtige verschuldigd is.³ Bij ontstentenis van een zodanige verhouding verliest de retributie haar vergoedend karakter en wordt zij van fiscale aard.

² In adv.RvS 66.339/3 van 10 juli 2019, over een ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering „houdende de voorwaarden voor het rijonderricht en de erkende rijscholen“, opmerking 9.6, zet de Raad van State, afdeling Wetgeving, uiteen “dat een bepaling die aan de regering de bevoegdheid beoogt op te dragen om te bepalen in welke gevallen retributies kunnen worden geheven, strijdig is met artikel 173 van de Grondwet, volgens hetwelk het aan de wet- of decreetgever toekomt om die gevallen te bepalen. Artikel 1, tweede lid, van de wegverkeerswet lijkt daar niet mee bestaanbaar, zodat de ontworpen regeling, in zoverre ze rechtsgrond zoekt in die bepaling, op los zand is gebouwd. Bijgevolg zouden de gevallen waarin retributies verschuldigd zijn, en door wie deze verschuldigd zijn, in een decretale bepaling moeten worden geregeld vooraleer de ontworpen bepalingen doorgang kunnen vinden”.

³ Zie bijvoorbeeld GwH 19 november 2015, nr. 162/2015, B.5.

De schorsing en intrekking van een erkenning kan bezwaarlijk worden beschouwd als een dienst die wordt verleend aan de heffingsplichtige.⁴ Hetzelfde geldt voor het toezicht op de naleving van de voorwaarden waaraan rijsscholen en hun personeel moeten voldoen. Gevraagd hoe dan kan worden verantwoord dat in de voormelde gevallen retributies verschuldigd zouden zijn, heeft de gemachtigde het volgende geantwoord:

“De erkenningen worden zonder eindduur verleend. Zolang een rijsschool blijft voldoen aan de voorwaarden, kunnen de erkenningen behouden blijven. Regelmatig toezicht is dan ook noodzakelijk om uit te maken of de erkenning van de rijsscholen (en hun personeel) niet moeten ingetrokken of geschorst worden.”

Hiermee kan niet worden ingestemd. Toezicht en inspecties die los van een of andere aanvraag van de heffingsplichtige worden verricht, zoals toezicht om uit te maken of de erkenning van een rijsschool of van hun personeelsleden moet worden geschorst of ingetrokken, kunnen in beginsel niet worden beschouwd als een dienst die de overheid presteert ten voordele van de heffingsplichtige, individueel beschouwd. Aangezien ze veeleer strekken tot de financiering van een overheidsinstantie, moeten de vergoedingen in kwestie worden beschouwd als een belasting, waarvan de essentiële elementen, zoals onder meer de heffingsgrondslag, bij decreet moeten worden geregeld.⁵

Het ontworpen artikel 27, tweede lid, 1°, en derde lid, van de wet van 16 maart 1968 moet worden heroverwogen in het licht van het voorgaande. Alleszins zal bij de uitvoering van de ontworpen bepaling erop moeten worden toegezien dat de concrete bijdragen die worden ingevoegd, effectief het karakter vertonen van retributies.

Hoofdstuk 3 – Kancelarij en Bestuur

Afdeling 1 – Wijziging van het decreet van 5 juli 2002 tot vaststelling van de regels inzake de dotatie en de verdeling van het Vlaams Gemeentefonds

De artikelen 3 tot 5 van het voorontwerp strekken tot wijziging van artikel 19*septies decies* van het decreet van 5 juli 2002 „tot vaststelling van de regels inzake de dotatie en de verdeling van het Vlaams Gemeentefonds“, teneinde “de bedragen voor Kortrijk voor 2018 en 2019 correct vast te stellen en het indexeringsmechanisme juist toe te passen”. Het betreft een rechtzetting van een vergissing die is gebeurd bij de toekenning, door het decreet van 21 december 2018 „houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 2019“, van 100.000 euro aan de stad Kortrijk voor de overname van provinciale instellingen. De stad Kortrijk zou dat bijkomend bedrag nog steeds ontvangen maar pas vanaf het begrotingsjaar 2019, in plaats van vanaf het begrotingsjaar 2018. Het evolutiepercentage is vanaf het begrotingsjaar 2020 van toepassing op dat bedrag.

⁴ In zoverre ook wordt voorzien in een retributie voor de *weigering* van de erkenning (ontworpen artikel 27, tweede lid, 1°, van de wet van 16 maart 1968) kan worden aangenomen dat veeleer bedoeld wordt dat een retributie is verschuldigd voor de behandeling van de aanvraag tot erkenning, ook al zou die aanvraag tot een weigeringsbeslissing leiden. In dat geval is er wel degelijk een dienst die wordt verleend voor de heffingsplichtige, zijnde de aanvrager.

⁵ GwH 21 november 2013, nr. 158/2013, B.6.3.

Dienaangaande moet evenwel in herinnering worden gebracht wat de Raad van State, afdeling Wetgeving, in advies 64.437/1-3 van 22 oktober 2018 heeft opgemerkt:

“Het voorgaande neemt niet weg dat, in zoverre het bijkomende bedrag dat aan de stad Kortrijk wordt toegekend, wordt verantwoord aan de hand van de overname van het Platform voor Actuele Kunst, Be-Part, die verantwoording slechts opgaat zolang de stad Kortrijk mee bijdraagt tot de werking van dat Platform. Ook rijst de vraag waarom in een structurele verhoging wordt voorzien van het bedrag dat wordt toegekend aan de stad Kortrijk, terwijl in de memorie van toelichting de indruk wordt gewekt dat het bedrag in kwestie bestemd is voor specifieke kosten die verband houden met voortzetting van de werking van het Platform voor Actuele Kunst na de gedeelde overname door de stad Kortrijk en de stad Waregem.

Meer in het algemeen moet worden vastgesteld dat indien het de bedoeling is om de financiering van het betrokken platform structureel te verhogen, en indien het bedrag dat de stad Kortrijk ontvangt hierdoor hoger wordt dan de financiële last die voor deze gemeente voortvloeit uit de overname van die provinciale instelling, de initiële verantwoording voor de betrokken regeling, namelijk de overname van provinciale instellingen door de gemeenten, achterhaald dreigt te worden. Bovendien rijst de vraag naar de verhouding tot de andere regelingen inzake de ondersteuning van de culturele sector⁶, mede in het licht van het grondwettelijke beginsel van gelijkheid en niet discriminatie.”⁷

Hoofdstuk 4 – Economie, Wetenschap en Innovatie

Bij dit hoofdstuk zijn geen opmerkingen te maken.

Hoofdstuk 5 – Onderwijs en Vorming

Bij dit hoofdstuk zijn geen opmerkingen te maken.

Hoofdstuk 6 – Werk en Sociale Economie

Bij dit hoofdstuk zijn geen opmerkingen te maken.

⁶ Voetnoot 9 van het aangehaalde advies: Zie bijvoorbeeld de subsidieregeling waarin titel 3 van het Kunstendecreet van 13 december 2013 voorziet.

⁷ Adv.RvS 64.437/1-3 van 22 oktober 2018 over een voorontwerp dat heeft geleid tot het decreet van 21 december 2018 „houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 2019“, *Parl.St.* VI.Parl. 2018-19, nr. 1746/1, 111.

Hoofdstuk 7 – Inwerkingtreding

Bij dit hoofdstuk zijn geen opmerkingen te maken.

DE GRIFFIER

DE VOORZITTER

Wim GEURTS

Marnix VAN DAMME

DE GRIFFIER

DE VOORZITTER

Astrid TRUYENS

Jo BAERT

Advies

Programmadecreet 2020

Brussel, 4 november 2019

De Strategische Adviesraad voor Landbouw en Visserij adviseert de beleidsmakers, in hoofdzaak de Vlaamse Regering en het Vlaams Parlement, over landbouw en visserij in de brede zin van het woord. De adviezen, zoals vastgesteld door de belanghebbenden vertegenwoordigd in de adviesraad, passen in een gedragen politieke besluitvorming.

Adviesvraag: Voorontwerp van decreet houdende bepalingen tot begeleiding van de aanpassing van de begroting 2019 en voorontwerp van decreet houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 2020

Adviesvrager: Matthias Diependaele – Vlaams minister van Financiën, Begroting, Wonen en Onroerend Erfgoed

Ontvangst adviesvraag: 23 oktober 2019

Adviestermijn: 10 dagen (spoedprocedure)

Goedkeuring raad: 4 november 2019

Adviesnummer: 2019-11

Bron cover: SALV

Dossierhouder: Wouter Vanacker – wvanacker@serv.be

Contactpersoon: Koen Carels – kcarels@serv.be

De heer Matthias Diependaele
Vlaams minister van Financiën, Begroting, Wonen en Onroerend Erfgoed Bedrijf
Martelaarsplein 7
B-1000 BRUSSEL

Advies Programmadecreet 2020

Mijnheer de minister

De Strategische Adviesraad voor Landbouw en Visserij ontving op woensdag 23 oktober 2019 de vraag om met spoed advies te verlenen over het voorontwerp van decreet houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 2020. De SALV stelde het onderhavige advies vast op maandag 4 november 2019 middels de schriftelijke procedure.

Krachtlijnen

- **De SALV onderschrijft de toekenning van meer middelen aan lokale besturen om de open ruimte te vrijwaren en te versterken onder de vorm van een algemene werkingssubsidie.**
- **Monitor de performantie van de maatregel in functie van duidelijke doelstellingen met betrekking tot de open ruimte.**
- **Andere, meer slagkrachtige beleidsinstrumenten blijven noodzakelijk om een doortastend openruimtebeleid te voeren.**

Situering

Programmadecreet

De Vlaamse Regering stelt jaarlijks een programmadecreet op. Daarin staan maatregelen die de regering nodig vindt om de begroting van het volgende jaar te kunnen uitvoeren. Elk van de maatregelen van het programmadecreet slaat op een stukje van de begroting en kunnen gaan over uiteenlopende onderwerpen zoals onderwijs, leefmilieu, cultuur, fiscaliteit, welzijn, landbouw, enzovoort. De maatregelen moeten rechtstreeks verband houden met de begroting. Indien blijkt dat een bepaling van het ontwerp van programmadecreet geen rechtstreeks verband heeft met de begroting, wordt die uit het ontwerp van programmadecreet verwijderd¹. De Omzendbrief Wetgevingstechniek stipuleert bovendien dat normatieve autonome bepalingen die zonder beperking in de tijd gelden, niet in programmadecreten mogen worden

¹ Vlaams Parlement, Begrippenlijst: Programmadecreet. Cf. <https://www.vlaamsparlement.be/over-het-vlaams-parlement/begrippenlijst/programmadecreet>.

opgenomen². Ook in het vernieuwde kader van beleids- en regelgevingsprocessen³ van de Vlaamse Regering blijft het programmadecreet een jaarlijks terugkerend component:

	Beleidscyclus	Financiële cyclus	Beheerscyclus
Meerjarig	Regeerakkoord/regeringsverklaring VR Beleidsnota's ministers (28/10) Meerjarenraming (28/10) Beleids- en begrotingstoelichting (28/10)		Ondernemingsplan (31/3)
Jaarlijks	Septemberverklaring VR (4^e ma) Begroting (21/10 – 27/4) + Programmadecreet (28/10 – 30/4) Beleids- en begrotingstoelichting (28/10 – 30/4)		
Uitvoering	Toelichting over beleids- en begrotingsuitvoering (21/5)		Jaarrapport (31/3)
Effecten	'Prestatiebegroting'		

Figuur 1 Het programmadecreet in het vernieuwde kader van Vlaamse beleids- en regelgevingsprocessen conform Omzendbrief Beleids- en regelgevingsprocessen, 2019/11

Voornaamste Vlaamse fondsen voor lokale besturen

Het Gemeentefonds is één van de belangrijkste inkomstenbronnen voor de lokale besturen. De Vlaamse overheid verdeelt het fonds onder de gemeenten op basis van verscheidene maatstaven. Opzet van het fonds is het versterken van voldoende financieel draagvlak voor een kwaliteitsvolle dienstverlening aan de burgers. Zo vermindert de inkomensongelijkheid tussen de lokale besturen die ontstaat door verschillen in de inkomens van de inwoners, de aanwezigheid van industrie en de kadastrale inkomens. Het criterium "Open ruimten" vormt een van de maatstaven bij de verdeling.

Het Investeringsfonds (Vlaams Fonds voor de stimulering van (groot)stedelijke en plattelandsinvesteringen) beoogt de ondersteuning van investeringen in steden en plattelandsgemeenten. Het fonds bundelt drie bestaande financieringskanalen, nl. het Vlaamse grootstedenbeleid, het Plattelandsfonds en de stadsvernieuwingssubsidies. Met het reeds in 2014 gestarte Plattelandsfonds beoogde de Vlaamse overheid een extra ondersteuning van een aantal plattelandsgemeenten die door de economische crisis onder druk kwamen te staan. In 2017 kanteelde het Plattelandsfonds in het Investeringsfonds in.

² Vlaamse Regering, Omzendbrief Wetgevingstechniek, 2009, art. 103.

³ Vlaamse Regering, Omzendbrief Beleids- en regelgevingsprocessen, 2019/11, hetwelk in voege trad bij de beëdiging van de nieuwe Vlaamse Regering op 2 oktober 2019.

Openruimtefonds

Art. 24 t.e.m. 27 van het voorliggend voorontwerp van decreet voorzien in de oprichting van een Openruimtefonds:

“Vanaf 2020 wordt op de begroting een algemene werkingssubsidie voor de gemeenten van het Vlaamse Gewest ingeschreven, als gedeeltelijke compensatie van de kosten en minderontvangsten door de vrijwaring van de open ruimte en om het behoud en de inrichting van de open ruimte te stimuleren.” (Art. 24)

Het bedrag voor open ruimte in het Gemeentefonds bepaalt de omvang van de werkingssubsidie: in 2020, 2021, 2022, 2023 en 2024 bedraagt de werkingssubsidie respectievelijk 20%, 40%, 60%, 80% en 100% van het bedrag voor open ruimte in het Gemeentefonds van het voorgaande jaar, exclusief het aandeel van de centrumsteden en aangevuld met een jaarlijkse groeivoet van 3,5%. Vanaf 2025 wordt enkel nog de jaarlijkse groeivoet van 3,5% toegepast.

De memorie van toelichting verduidelijkt de motivatie voor en het doel van het fonds, namelijk “het belang van het vrijwaren van open ruimte extra in de verf zetten” en “de inspanningen van gemeenten ten gevolge van het beheren van de open ruimte (...) valoriseren en (...) het behoud en de inrichting van de open ruimte (...) stimuleren”.

Bevriezing indexatie van Vlaamse subsidies voor werkingmiddelen

Art. 39 van het voorontwerp van decreet voorziet in een algemene bevriezing van de indexatie van de Vlaamse subsidies voor werkingmiddelen voor de komende legislatuur. Het artikel omvat tevens een reeks uitzonderingsbepalingen, onder meer voor maatwerkbedrijven en maatwerkafdelingen.

Advies

Openruimtefonds

- [1] **De SALV onderschrijft het belang van de toekenning van meer middelen aan lokale besturen om de open ruimte te vrijwaren en te versterken.** De bestaande financieringsmechanismen blijken immers ontoereikend om de achteruitgang van de open ruimte in Vlaanderen tegen te gaan. Deze beleidsmaatregel ligt immers in lijn met eerdere aanbevelingen van de SALV om met bijkomende middelen de vrijwaring en het beheer van de open ruimte te ondersteunen⁴.
- [2] **Stem de definitie van de open ruimte af op de invulling van het begrip in de strategische visie van het Beleidsplan Ruimte Vlaanderen.** De selectie (Art. 25) van de kadastrale categorieën (bos, tuin en park, woeste gronden, gekadastrerde wateren, akkerland, grasland, recreatieterreinen en boomgaarden) als basis voor de omvang van deze algemene werkingssubsidie behoeft nog nadere afstemming met de definitie van open ruimte in de strategische visie van het Beleidsplan Ruimte Vlaanderen. Tuinen, parken en recreatiegebieden worden in het BRV immers ingedeeld als ruimtebeslag⁵.
- [3] **Monitor de performantie van de maatregel in functie van duidelijke doelstellingen met betrekking tot de open ruimte.** Het voorontwerp van decreet schrijft de lokale besturen niet voor welke investeringen met de toegekende middelen kunnen worden gefinancierd. Bovendien houdt het voorliggend voorontwerp van decreet een vrij algemene omschrijving van de doelstellingen van het Openruimtefonds aan. Gelet op beide vaststellingen vraagt de SALV om ten gepasten tijde de performantie van het instrument te monitoren.
- [4] **Voor een deel van de Vlaamse plattelandsgemeenten vormt deze structurele ondersteuning een waardevolle aanvulling op de projectmatige subsidiëring via het Investeringsfonds.** Het Openruimtefonds is meer geschikt om tegemoet te komen aan de terugkerende werkingskosten die met het beheer van de open ruimte gepaard gaan. Het nieuwe fonds kan ook de ontwikkeling van een lokale langetermijnvisie voor de open ruimte stimuleren. De subsidieregeling bezorgt de lokale besturen bovendien geen bijkomende administratieve lasten. Tegelijk blijft het Investeringsfonds zeker relevant voor de ondersteuning van specifieke projecten.
- [5] **Meer slagkrachtige beleidsinstrumenten blijven noodzakelijk om de strategische visie van het Beleidsplan Ruimte Vlaanderen te realiseren.** De adviesraad meent dat

⁴ SALV en Minaraad, 29 juni 2012, Advies Voorontwerp van decreet tot vaststelling van de regels inzake de verdeling van het Vlaams Plattelandsfonds, 2012-11, zie <https://www.salv.be/sites/default/files/documenten/2012.07.05-plattelandsfonds-definitief%20Minaraad%20SALV.pdf>;
SALV en Minaraad, 28 oktober 2016, Advies Vlaams fonds (groot)stedelijke en plattelandsinvesteringen, 206-16: https://www.salv.be/sites/default/files/documenten/SALV_ADV_20161028_fondsen_DEF.pdf.
SALV en Minaraad, 17 maart 2017, Advies Besluit Vlaams fonds voor stimulering van (groot)stedelijke en plattelandsinvesteringen, 2017-04: https://www.salv.be/sites/default/files/documenten/SALV_ADV_20170302_bvrinvesteringen_DEF_homans.pdf

⁵ VR, 20 juli 2018, Strategische visie van het Beleidsplan Ruimte Vlaanderen, p. 4: https://www.ruimtevlaanderen.be/Portals/108/BRV_StrategischeVisie_VR20181307DOC.pdf

de omvang van de subsidie niet zal volstaan om meer ingrijpend openruimtebeleid te voeren, bijvoorbeeld om ongewenste verharding te ontmoedigen of om kernversterking en ontharding te bevorderen.

Bevriezing van de indexatie van Vlaamse subsidies voor werkingsmiddelen.

- [6] De SALV waardeert dat het voorontwerp van decreet maatwerkbedrijven en maatwerkafdelingen ontziet bij de bevriezing van Vlaamse subsidies voor werkingsmiddelen.** Ook in de Vlaamse land- en tuinbouwsector combineren ondernemers professionele landbouwactiviteiten met bijzondere vormen van arbeidsinschakeling. De uitzonderingsbepaling geeft erkenning aan de onkosten en inspanningen die met die bedrijfsstrategie gepaard gaan.
- [7] Zorg ervoor dat de bevriezing van de werkingsmiddelen in het onderwijs zich niet vertalen in een daling van de kwaliteit.** De Vlaamse land- en tuinbouwsector kon zich de afgelopen jaren verheugen op een stijging van het aantal leerlingen, studenten en cursisten die in de sector aan de slag willen gaan. Maar naast de kwantiteit aan arbeidskrachten is ook de onderwijskwaliteit belangrijk. Zo vereisen de digitalisering en robotisering de instroom van nieuwe kennis en competenties in de sector. Onderwijs en vorming vormen dus een essentiële motor voor de digitale revolutie⁶. De adviesraad vraagt dan ook om ervoor te zorgen dat deze generieke besparing de verdere uitbouw van een excellent landbouwonderwijs niet in de weg staat.

Hoogachtend

Hendrik Vandamme
voorzitter

Koen Carels
secretaris

Bijlage(n): -

Kopie: Hilde Crevits

⁶ Cf. SERV en VLOR, 25 maart 2019, Digitaliseringsagenda voor onderwijs en vorming, p. 2:
https://www.serv.be/sites/default/files/documenten/SERV_VLOR_20190325_Oproepdigitaliseringsagenda.pdf

ADVIES
VAN 23 OKTOBER 2019
INZAKE HET PROGRAMMADECREET 2020 EN
DE FINANCIERING VAN DE OPEN RUIMTE

INHOUD

I.	SITUERING	1
II.	ALGEMENE BEOORDELING	1
III.	DOELSTELLING: BEHOUD OPEN RUIMTE	2
IV.	DEFINITIE VAN OPEN RUIMTE	2
V.	EFFECTIEF BEHOUD EN BEHEER OPEN RUIMTE	3
VI.	RUIM MAATREGELENPAKKET	3

I. SITUERING

1. De Vlaamse Regering keurde op 18 oktober 2019 het voorontwerp van decreet houdende bepalingen tot begeleiding van de aanpassing van de begroting 2019 en het voorontwerp van decreet houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 2020 goed.¹
2. De raad ontving op 18 oktober 2019 een vraag tot spoedadvies van minister Matthias Diependaele over de beide decreten. De adviesvraag vermeldt dat de definitieve goedkeuring van de ontwerpen van decreet gepland is op 8 november 2019. Met voorliggend advies - goedgekeurd door de raad op 23 oktober 2019 - komt SARO tegemoet aan de vooropgestelde vraag tot spoedadvies.
3. SARO focust voorliggend advies op de artikelen die relevant zijn voor de bevoegdheden van de strategische adviesraad met name het ruimtelijk beleid en het onroerenderfgoedbeleid. Het betreft specifiek artikelen 24 t.e.m. 27 van het programmadecreet 2020. Met deze bepalingen wil de Vlaamse Regering een nieuw en afzonderlijk financieringskanaal uitwerken ten voordele van de lokale besturen om het belang van het vrijwaren van open ruimte extra in de verf te zetten. Deze algemene werkingssubsidie heeft als doel de inspanningen van gemeenten ten gevolge van het beheren van de open ruimte te valoriseren en het behoud en de inrichting van de open ruimte te stimuleren.²

II. ALGEMENE BEOORDELING

4. De raad vindt het positief dat met artikelen 24 t.e.m. 27 een nieuw financieringskanaal wordt ingevoerd voor de lokale besturen met het oog op het behoud en de inrichting van de open ruimte. De raad heeft hiertoe in het verleden meermaals op aangedrongen (zie verder deel III).

De raad stelt evenwel volgende aanpassingen aan de voorliggende regeling voor:

- De raad vraagt een verdere afstemming van de definitie van 'open ruimte' zoals voorgesteld in voorliggend decreet met de definitie van open ruimte zoals vastgelegd in de door de Vlaamse Regering goedgekeurde strategische visie BRV (zie verder deel IV).
- De raad wijst op de problematiek dat de gemeenten autonoom mogen beslissen over wat ze met het extra geld doen. De raad vraagt aan de Vlaamse Regering hoe ze met deze problematiek wenst om te gaan en vraagt alvast de impact van deze nieuwe maatregel op te volgen (te monitoren) met het oog op de effectieve realisatie van de doelstelling inzake kwalitatief behoud en beheer van de open ruimte (zie verder deel V).
- En tenslotte wijst de raad op het volledige pakket aan maatregelen die noodzakelijk zullen zijn

¹ <https://beslissingenvlaamseregering.vlaanderen.be/document-view/5DA9C30C5084E700080001C7>

² Programmadecreet BO 2020, Memorie van toelichting: toelichting bij artikelen 24 t.e.m. 27

voor de beoogde ruimtelijk omslag in het ruimtelijk beleid. Voorliggende maatregel is hier slechts één instrument in en zal zeker moeten worden afgestemd met het totale instrumentenpakket (zie deel VI).

III. DOELSTELLING: BEHOUD OPEN RUIMTE

5. De raad vindt het positief dat met artikelen 24 t.e.m. 27 een nieuw financieringskanaal wordt ingevoerd voor de lokale besturen met het oog op het behoud en de inrichting van de open ruimte. De raad heeft hier in het verleden meermaals op aangedrongen.

In zijn advies van 14 maart 2018 over het Instrumentendecreet wees de raad op het probleem betreffende de huidige wijze van financiering van de lokale besturen waardoor een gemeente wordt aangezet tot 'groei', ook al is dat vanuit het oogpunt van duurzame ruimtelijke ontwikkeling niet steeds wenselijk.³

De raad vond het een goede zaak dat de Memorie van Toelichting bij het Instrumentendecreet (pag. 35) verwijst naar een mogelijke bijstelling van het gemeentefonds: *'Dit fonds houdt nu al een herverdelingsmechanisme in tussen gemeenten, rekening houdend met o.a. aantal inwoners, sociale draagkracht van de inwoners (doelgroepen van een woonontwikkeling), tewerkstelling, ... en het areaal open ruimte. Deze veranderlijken zijn (ten dele) afgeleide effecten van bestemmings- en vergunningsbeslissingen. In eerste instantie kan worden gedacht aan een aanpassing van de maatstaf 'open ruimte.'* De raad vroeg om hierin verdere concrete stappen te zetten.

6. In de Memorie van Toelichting van voorliggend ontwerpdecreet wordt de problematiek duidelijk gesteld: *'Open ruimte is voor gemeenten financieel en fiscaal zeer oninteressant, en nog meer als de gemeente te kampen heeft met penibele financiële vooruitzichten. Uit "open ruimte" zijn nauwelijks fiscale inkomsten te halen (geen aanvullende personenbelasting en nauwelijks opcentiemen op de onroerende voorheffing) terwijl de vrijwaring van open ruimte wel veel kosten kan veroorzaken (ruimen beken en grachten, tegengaan bodemerosie, natuurbeschermingsmaatregelen, ...).'*

De raad ondersteunt verder volgende bepaling in de Memorie van Toelichting: *'De vrijwaring van de open ruimte is van cruciaal belang, zowel om redenen van een goede ruimtelijke ordening, mobiliteit, leefmilieu en klimaatbeleid. Dat inzicht is de laatste jaren voortdurend gegroeid, Hoe belangrijk dit ook is, de vrijwaring van de open ruimte staat onder druk.'*

7. Voor alle duidelijkheid wenst de raad de relatie te benadrukken tussen voorliggende maatregel en het Vlaams Regeerakkoord 2019-2024 (pag. 216) en de beoogde bouwshift. Het Vlaams Regeringsakkoord 2019-2024 kondigde reeds aan dat lokale besturen met veel open ruimte extra middelen krijgen om die ruimte ook te vrijwaren. Deze maatregel kadert in de ambitie van de Vlaamse Regering om werk te maken van een ruimtelijke omslag. Er zal worden ingezet op het maximaal vrijwaren van de open ruimte en op het vergroten van het maatschappelijk draagvlak voor het nieuwe ruimtelijke beleid. Samenhangend zal de Vlaamse Regering werk maken van een bouwshift waarbij in elke gemeente kansen worden gecreëerd op goed gelegen plaatsen waar het aangenaam wonen en werken is.

IV. DEFINITIE VAN OPEN RUIMTE

8. De Memorie van Toelichting verduidelijkt dat de verdeling onder de gemeenten gebeurt op basis van de kadastrale gegevens over open ruimte zoals gehanteerd voor de definitieve afrekening van het Gemeentefonds voor het voorgaande jaar. Artikel 6,4° van het decreet van 5 juli 2002 tot vaststelling van de regels inzake dotatie en verdeling van het Vlaams gemeentefonds, stelt dat

³ <https://sarovlaanderen.be/advies-instrumentendecreet>

5,9834 % van het Fonds verdeeld wordt onder de gemeenten op basis van de maatstaf 'open ruimten op basis van de oppervlakte bos, tuinen en parken, woeste gronden, gekadastreerde wateren, akkerland, grasland, recreatiegebieden en boomgaarden'.

De parlementaire voorbereiding bij het decreet van 2002 verduidelijkt: 'Het begrip "open ruimte" moet vrij letterlijk geïnterpreteerd worden. Het betreft "visuele" open ruimten zonder onderscheid van bestemming of landschappelijke waarde.'

De raad merkt evenwel op dat het ruimtelijk beleid (strategische visie BRV, ruimtelijke staat van Vlaanderen) uitgaat van een enigszins andere definitie van open ruimte. De strategische visie Beleidsplan Ruimte Vlaanderen, zoals goedgekeurd door de Vlaamse Regering op 20 juli 2018, rekent recreatiegebieden, tuinen en parken tot het ruimtebeslag.⁴

SARO dringt aldus aan op een afstemming van de gehanteerde definitie inzake 'open ruimte' op de reeds goedgekeurde definitie van 'open ruimte' zoals vastgelegd in de strategische visie BRV.

V. EFFECTIEF BEHOUD EN BEHEER OPEN RUIMTE

9. Artikel 24 paragraaf 2 van het ontwerp programmadecreet BO2020 stelt: 'Vanaf 2020 wordt op de begroting een algemene werkingssubsidie voor de gemeenten van het Vlaamse Gewest ingeschreven, als gedeeltelijke compensatie van de kosten en minderontvangsten door de vrijwaring van de open ruimte en om het behoud en de inrichting van de open ruimte te stimuleren.

In 2020, 2021, 2022, 2023 en 2024 bedraagt de werkingssubsidie respectievelijk 20%, 40%, 60%, 80% en 100% van het bedrag voor open ruimte in het Gemeentefonds van het voorgaande jaar, exclusief het aandeel van de centrumsteden en aangevuld met een jaarlijkse groeivoet van 3,5%. Vanaf 2025 wordt enkel nog de jaarlijkse groeivoet van 3,5 % toegepast'.⁵

SARO merkt op dat in het ontwerpdecreet geen enkele bepaling is opgenomen inzake de effectieve besteding van de extra middelen door de gemeenten. De raad wijst op de problematiek dat de gemeenten autonoom mogen beslissen over wat ze met het extra geld doen. Het kan dus ook gebruikt worden voor investeringen die niets met open ruimte te maken hebben. De raad vraagt aan de Vlaamse Regering hoe ze met deze problematiek wenst om te gaan en vraagt alvast de impact van deze nieuwe maatregel op te volgen (te monitoren) met het oog op de effectieve realisatie van de doelstelling inzake kwalitatief behoud en beheer van de open ruimte. De raad meent bovendien dat het waardevol zou zijn om vanuit de Vlaamse overheid best practices uit werken ten behoeve van de betrokken gemeenten.

VI. RUIM MAATREGELENPAKKET

10. Instrumentendecreet. Volledigheidshalve wenst SARO het belang te benadrukken van een volledig pakket aan instrumenten om de beoogde ruimtelijke omslag in het ruimtelijk beleid te realiseren. Voorliggende maatregel is hier slechts één instrument in; en zal zeker moeten worden afgestemd met het totale instrumentenpakket.

In die zin verwijst de raad naar zijn advies van 14 maart 2018 over het Instrumentendecreet. De raad dringt aan op een snelle uitwerking van het Instrumentendecreet rekening houdend met de diverse bemerkingen die de raad formuleerde in zijn advies. SARO vindt het positief dat het Vlaams Regeerakkoord 2019-2024 aankondigt: 'Met het oog op de realisatie van de strategische

⁴ Strategische visie BRV , pag.4: ' Het ruimtebeslag bestaat uit de ruimte, ingenomen door onze nederzettingen, dus door huisvesting, industriële en commerciële doeleinden, transportinfrastructuur, recreatieve doeleinden, serres etc. Parken en tuinen maken hier ook deel van uit. Dit stemt overeen met de Europees gehanteerde definitie van 'settlement area'. Naast bebouwing of verharding bevat het ruimtebeslag dus bijvoorbeeld ook tuinen bij woningen, buurtparken, voetbalvelden en dergelijke. Door combinatie van de best beschikbare geografische informatie toont het dynamisch landgebruiksmodel dat 33% van de oppervlakte van Vlaanderen uit ruimtebeslag bestaat.

⁵ https://lokaalbestuur.vlaanderen.be/sites/default/files/public/thema/financiering/Fondsen/OpenRuimte_2020-2025.pdf

visie, maken we in het begin van de legislatuur werk van de definitieve goedkeuring van het instrumentendecreet.'

11. Beleidsplan Ruimte Vlaanderen. Parallel aan het Instrumentendecreet is het evenwel noodzakelijk dat de Vlaamse Regering dringend werk maakt van de opmaak en goedkeuring van het volledige BRV (strategische visie en beleidskaders). De raad vindt het positief dat het Vlaams Regeerakkoord (pag. 217) aankondigt dat de Vlaamse Regering werk zal maken van een Beleidsplan Ruimte Vlaanderen die het toekomstig ruimtelijk beleid vorm zal geven. Het is tevens positief dat de goedgekeurde strategische visie hiertoe als basis zal dienen.

Het Vlaams Regeerakkoord kondigt aan dat de beleidskaders van het BRV onder meer de eigen Vlaamse verantwoordelijkheden zullen vastleggen en concretiseren samen met de concrete afwegingskaders, acties, het duiden van de verantwoordelijkheden van de verschillende bestuursniveaus, financiering van de doelstellingen en vooropgezette timing.

Volledigheidshalve merkt de raad ook op dat het Vlaams Regeerakkoord (pag. 220) aankondigt dat: *'de financiering van de bouwshift zal worden ondersteund door middelen uit het Klimaatfonds en een op te richten BRV-fonds'*. Het is evident dat dit moet worden afgestemd met voorliggende extra middelen voor de lokale besturen voor het behoud van de open ruimte.

12. Ruimtelijke impulsprojecten. SARO beveelt bovendien aan om werk te maken van het verruimen van de scope van de ruimtelijke impulsprojecten, zoals decretaal opgenomen in artikel 1.1.4/1 VCRO.⁶ Zo zouden de doelstellingen inzake het vrijwaren van open ruimte en het verminderen van het ruimtebeslag deel kunnen uitmaken van ruimtelijke impulsprojecten. Via recurrente open oproepen kan op die manier een echte dynamiek in beweging gezet worden, gebaseerd op geïntegreerde gebiedsgerichte werking, en idealiter op basis van een horizontaal en verticaal georiënteerd partnerschapsmodel. Ook projecten ter vrijwaring van open ruimte zouden decretaal gestimuleerd kunnen worden.

13. Geïntegreerde territoriale investeringen. De Memorie van Toelichting verwijst terecht naar bescherming van open ruimte vanuit de invalshoek van diverse beleidsdomeinen (ruimtelijke ordening, klimaat, mobiliteit,...). Vanuit dit uitgangspunt wenst SARO onder meer het concept van 'Geïntegreerde Territoriale Investerings' (GTI's) onder de aandacht te brengen. Dit Europese instrument maakt de financiering van een territoriale strategie mogelijk waarvoor een geïntegreerde aanpak nodig is met investeringen uit meer dan één prioriteitsas of uit meer dan één fonds (met name het Europees Fonds voor regionale ontwikkeling EFRO, het Europees Sociaal Fonds ESF en het Europees Landbouwfonds voor Plattelandsontwikkeling ELFPO).⁷

De raad vraagt de uitbouw te onderzoeken van een Vlaams kader voor geïntegreerde territoriale Investerings. Een Vlaams GTI kan structureel worden aangewend voor het faciliteren van een geïntegreerde benadering en aanwending van financieringsstromen.

Daarnaast kan SARO ook verwijzen naar de werktekst van het Witboek Beleidsplan Ruimte, en in het bijzonder naar zijn advies van 27 januari 2015 waarbij de raad het concept van 'gebiedsfondsen' positief onder de aandacht bracht.

⁶ VCRO. Artikel 1.1.4/1. *'§ 1. Ruimtelijke impulsprojecten zijn ruimtelijke projecten die passen binnen de doelstellingen, vermeld in artikel 1.1.4, en die het ruimtelijk rendement op een kwalitatieve manier verhogen zodat het maatschappelijk gebruik toeneemt, zoals door een efficiënter of hernieuwd ruimtegebruik van reeds ingenomen ruimte of doordat het project daar impact op heeft. Zij hebben expliciet aandacht voor functieverweving, hergebruik of tijdelijk ruimtegebruik. Ze geven een impuls aan nieuwe ruimtelijke realisaties in een projectgebied met een ruimtelijke kwaliteitsgarantie die ook een verbetering van landschappelijke kwaliteit inhoudt.'*

⁷ SARO. Advies van 26 oktober 2016 over het Vlaams Investeringsfonds.

Advies

Programmadecreet BA19

Brussel, 4 november 2019

Adviesvraag: Voorontwerp van decreet houdende bepalingen tot begeleiding van de aanpassing van de begroting 2019
Adviesvrager: Matthias Diependaele - Vlaams minister van Financiën en Begroting, Wonen en Onroerend Erfgoed
Ontvangst adviesvraag: 18 oktober 2019
Adviestermijn: 10 dagen
Decretale opdracht: SERV-decreet 7 mei 2004 art. 11 (overlegfunctie)
Goedkeuring raad: 4 november 2019

Contactpersoon: Annick Lamote - alamote@serv.be

De heer Matthias DIEPENDAELE

Vlaams minister van Financiën en Begroting, Wonen en Onroerend Erfgoed

Martelaarsplein 7

1000 Brussel

contactpersoon

Annick Lamote

alamote@serv.be

ons kenmerk

SERV_20191104_Programmadecreet_BA19_BR

Brussel

4 november 2019

Adviesvraag voorontwerp programmadecreet BA19

Mijnheer de minister

U vroeg de SERV met hoogdringendheid om advies over het voorontwerp van decreet houdende bepalingen tot begeleiding van de aanpassing van de begroting 2019.

De sociale partners waarderen de verlenging van de huidige projecten in het kader van Focus op Talent. Ze kijken uit naar verder overleg over hoe het diversiteitsbeleid na de verlenging vorm zal krijgen en de betrokkenheid van de structurele partners, Verso en Boerenbond daarin. De studie van IDEA-Consult concludeerde dat de actiegerichte projecten door de verschillende structurele partners breed worden gedragen én dat deze partners de gepaste expertise, netwerk en terreinkennis hebben.

Hoogachtend

Pieter Kerremans

administrateur-generaal

Caroline Copers

voorzitter

Vlaamse overheid

Koolstraat 35
1000 BRUSSEL
T 02 553 24 40
www.vario.be

De heer Matthias Diependaele
Vlaams minister van Financiën en Begroting, Wonen en
Onroerend Erfgoed
Martelaarsplein 7
1000 Brussel

uw bericht van	uw kenmerk	ons kenmerk VARIO/DR/107.2019	bijlagen
vragen naar/e-mail Kristien Vercoutere Kristien.vercoutere@vlaanderen.be		telefoonnummer 02-553.24.40	datum 24/10/19

Betreft: Voorontwerp van decreet houdende bepalingen tot begeleiding van de
aanpassing van de begroting 2019 en tot begeleiding van de begroting 2020

Mijnheer de minister,

De Vlaamse Adviesraad voor Innoveren en Ondernemen (VARIO) heeft kennis
genomen van de voorontwerpen van decreet houdende bepalingen tot
begeleiding van de aanpassing van de begroting 2019 en tot begeleiding van
de begroting 2020, en van de bijhorende memories van toelichting.

In lijn met zijn opdracht, beperkte de raad zich in zijn onderzoek van beide
voorontwerpen van decreet tot eventuele bepalingen die betrekking hebben
op wetenschappelijk onderzoek, innovatie en ondernemerschap.

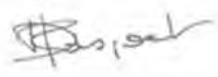
Het voorontwerp van programmadecreet BO2020 neemt daaromtrent geen
bepalingen op. VARIO ziet dan ook geen aanleiding tot het formuleren van
opmerkingen hierbij.

Het voorontwerp van decreet tot begeleiding van de aanpassing van de
begroting 2019 heft in artikel 6 van afdeling 1 het artikel III.100 van de Codex
Hoger Onderwijs van 11/10/2013 op. Dit laatste handelt over de financiering
van het Odysseus-programma en stelt dat 80% van de besteedbare middelen
door het FWO-Vlaanderen over de universiteiten verdeeld wordt op basis van
het gemiddelde van de sleutel gehanteerd voor de verdeling van de middelen
bestemd voor de BOF. De resterende 20% vormt de eigen beleidsruimte

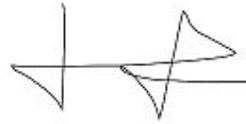
waarover het Fonds in het kader van dit initiatief beschikt. Voor de nieuwe Odysseus-oproep die in 2020 zal georganiseerd worden, wenst men met 100% van de middelen op basis van excellentie te werken en dus af te stappen van de versleuteling.

In zijn Memorandum 2019-2024 stelt VARIO dat in elk financierings- en evaluatiemodel de principes van excellentie, samenwerking, interdisciplinariteit en internationalisering voorop moeten staan. De raad staat daarom volledig achter deze zienswijze en de voorgestelde aanpassing. VARIO stelt verder voor om een ex-post evaluatie uit te voeren, waarin de impact van het Odysseus-programma wordt nagegaan.

Met vriendelijke groeten,

Danielle Raspoet
Directeur

Lieven Danneels
Voorzitter

Vlaamse Woonraad
Strategische Adviesraad

De Heer Diependaele Matthias
Vlaams minister van Begroting en Financiën,
wonen en Onroerend Erfgoed
Martelarenplein 7
1000 Brussel

Vlaamse Woonraad

Havenlaan 88
1000 Brussel
vlaamse.woonraad@vlaanderen.be
www.vlaamsewoonraad.be

uw bericht van

uw kenmerk

ons kenmerk

bijlagen

vragen naar / e-mail

Pol Van Damme
Pol.vandamme@vlaanderen.be

telefoonnummer

0477/560.440

datum

24 oktober 2019

Betreft: voorontwerpen programmadecreet

Geachte heer Minister,

De Vlaamse Woonraad ontving op 18 oktober 2019 uw vraag naar advies over het voorontwerp van decreet houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 2020, en het voorontwerp van decreet houdende bepalingen tot begeleiding van de aanpassing van de begroting 2019.

Met betrekking tot voorliggende voorontwerpen van decreet onthoudt de Vlaamse Woonraad zich van advies.

Met vriendelijke groeten,

Hoogachtend,

Bernard Hubeau
Voorzitter

Advies

Voorontwerp van decreet houdende bepalingen tot begeleiding van de aanpassing van de begroting 2019 en het voorontwerp van decreet houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 2020

Brussel, 31 oktober 2019

**Voorontwerp van decreet houdende bepalingen tot begeleiding van de
aanpassing van de begroting 2019 en het voorontwerp van decreet houdende
bepalingen tot begeleiding van de begroting 2020**

Adviesvraag: Voorontwerp van decreet houdende bepalingen tot begeleiding van de aanpassing van de begroting 2019 en het voorontwerp van decreet houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 2020

Adviesvrager: Matthias Diependaele - Vlaams minister van Financiën en Begroting, Wonen en Onroerend Erfgoed

Ontvangst adviesvraag: 18 oktober 2019

Adviestermijn: 14 dagen

Decretale opdracht: Adviesfunctie

Het advies kwam tot stand in de Intersectorale Kamer van de Vlaamse Raad WVG die het goedkeurde op 31 oktober 2019

Contactpersoon: Gunter Naets - gnaets@serv.be

Inhoud

Inhoud	3
Advies	4
1 Situering	4
2 Inleiding	4
3 Algemene opmerking	4
4 Artikel 21: Niet-indexering van bepaalde toelagen in het kader van het gezinsbeleid, m.n. rang 3- en leeftijdstoelagen	5
5 Artikel 39: Bevriezing index subsidies	6
6 Enkele bijkomende opmerkingen	7

Advies

1 Situering

De Vlaamse Raad voor Welzijn, Volksgezondheid en Gezin ontving op 18 oktober 2019 de vraag om spoedadvies te verlenen over het voorontwerp van decreet houdende bepalingen tot begeleiding van de aanpassing van de begroting 2019 en het voorontwerp van decreet houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 2020.

Het voorzitterscollege van de Vlaamse Raad WVG wees bovenstaande adviesvraag toe aan de Intersectorale Kamer van de Vlaamse Raad WVG.

Dit advies werd na een schriftelijke procedure goedgekeurd in de Intersectorale Kamer van de Vlaamse Raad WVG op 31 oktober 2019. Het advies werd bij consensus aangenomen, met uitzondering van de niet-indexering van bepaalde toelagen in het kader van het gezinsbeleid. Deze passage werd goedgekeurd bij meerderheid (24 leden van de kamer stemden voor. Eén lid stemde tegen).

2 Inleiding

De Vlaamse Raad WVG besteedt in het voorliggende advies voornamelijk aandacht aan de artikelen in het voorontwerp van decreet met betrekking tot de begroting 2020 die een grote impact hebben op het beleidsdomein Welzijn, Volksgezondheid en Gezin. Het gaat concreet over de artikelen 17 tot 22 en artikel 39.

De Vlaamse raad WVG legt in dit advies vooral de klemtoon op de nefaste impact van het niet-indexeren van de toelagen in het gezinsbeleid, nl. rang- en leeftijdstoelagen (art. 21) en van de subsidies op de niet-looncomponent (art. 39).

Tot slot maakt de raad ook enkele opmerkingen bij enkele andere artikelen in het voorontwerp van decreet.

3 Algemene opmerking

Vooraleer in te gaan op de inhoud van enkele artikelen, maakt de raad een opmerking over de procedure. We betreuren de werkwijze die met het programmadecreet wordt gehanteerd. In een programmadecreet neemt men best geen maatregelen op met zeer grote beleids- of budgettaire impact. In het voorliggende programmadecreet staan er echter een aantal van dit soort maatregelen. Zo worden er grote ingrepen gedaan die veel meer overleg verdienen dan een spoedprocedure bij een programmadecreet. Dit is niet echt een voorbeeld van goed bestuur.

4 Artikel 21: Niet-indexering van bepaalde toelagen in het kader van het gezinsbeleid, m.n. rang 3- en leeftijdstoelagen

Dit artikel regelt de indexbevriezing voor een periode van maar liefst vijf jaar van sommige bedragen in de oude regeling van de Vlaamse kinderbijslag én van de vaste indexatiedatum op 1 september vanaf 2020.

De ingreep om geen indexering te voorzien voor een deel van de gezinnen in het oude systeem, vanaf het derde kind, breekt in op de eerder gegeven garanties met betrekking tot de overgangsregeling die bij het groeipakket werd vastgelegd. Niet alleen maakt dit die overgangsregeling nog complexer, het zorgt er ook voor dat de rechtszekerheid voor gezinnen ondermijnd wordt. We betreuren ook dat deze besparingsoperatie (en de lange duurtijd ervan) wordt doorgevoerd, alvorens de evaluatie van het groeipakket, voorzien in de het Vlaams Regeerakkoord heeft plaats gevonden. Daarenboven is de besparing doorgevoerd zonder afstemming met de betrokken vertegenwoordigers.

Een niet-indexering is om principiële redenen moeilijk te verantwoorden. De aanpassing van de uitkeringen/toelagen/subsidies aan voorzieningen in functie van de gezondheidsindex is immers noodzakelijk om de levensstandaard te vrijwaren. Precies om die reden is de gezondheidsindex in het leven geroepen en worden de uitkeringen/toelagen daarop afgestemd.

We betreuren deze gezinsonvriendelijke maatregel, temeer omdat die gezinnen treft waar de kinderbijslagen in absolute termen mee tekort schieten om de minimumkosten van deze kinderen te dekken. Naarmate een gezin meer kinderen telt, moeten de ouders in absolute termen meer zelf bijdragen in de opvoedingskosten van hun kinderen.

De Vlaamse regering stapt vanaf 1 januari 2020 af van de indexatie aan de hand van de afgevlakte gezondheidsindex. Vanaf dan worden de bedragen van de toelagen in het kader van het gezinsbeleid (dus ook de kinderbijslagen) én de inkomensgrenzen jaarlijks verhoogd met een index van 2%. Als de inflatie op dat ogenblik al hoger is dan 2%, verliezen de gezinnen opnieuw aan koopkracht. Het is bovendien niet duidelijk in het voorontwerp welk indexcijfer aan de basis zal liggen van het nieuwe indexatiemechanisme.

Ook wijst de raad er op dat dit ook een aantal aanpassingen zal vragen in de applicaties van de uitbetalingsactoren, wat verdoken kosten met zich meebrengt en zal andere dringende aanpassingen naar achter schuiven want de uitbetalingsactoren zien zich geconfronteerd met een sanering van 5 % in plaats van de aangekondigde 1 % in 2020.

Tot slot vraagt de raad aan de Vlaamse Regering hoe deze maatregelen te rijmen zijn met het principe van verworven rechten en met de noodzaak om de (kinder-)armoede in Vlaanderen te verminderen.

5 Artikel 39: Bevriezing index subsidies

De raad is ontstemd over de voorliggende beslissing van de Vlaamse regering om in het voorontwerp van programmadecreet in te schrijven dat de indexering op werkingsmiddelen voor een periode van vijf(!) jaar niet wordt toegepast. De bevriezing geldt niet voor de loonkosten en enkele uitzonderingen zijn voorzien.

De werkingssubsidies worden al jaren niet meer geïndexeerd. Ook in voorbije jaren koos de Vlaamse regering immers voor deze besparingstechniek. Het gebruik van de kaasschaaf (via niet-indexering) als besparingstechniek is een weinig efficiënte en weinig effectieve techniek. Er is nood aan meer doordachte structurele hervormingen. De impact van de voorliggende bevriezing van de index voor subsidies voor nog eens vijf jaren dreigt voor organisaties en voorzieningen onhoudbaar te worden. Verschillende vormen van zorg en ondersteuning zijn vandaag al ondergefinancierd. Sommige aanbieders zullen door deze maatregel nog verder moeten bezuinigen, de gebruiksbijdragen moeten verhogen (voor zover de reglementering dit toelaat) of extra inkomsten moeten zoeken.

Het is bijzonder vreemd dat de Vlaamse Regering geen gedegen analyse gemaakt heeft bij deze omvangrijke ingreep. De raad vraagt de Vlaamse regering uitdrukkelijk welke efficiëntie- of effectiviteitstoets aan de grondslag van deze besparingsmaatregel ligt en hoe de toegankelijkheid, kwaliteit en relevantie van de zorg en ondersteuning in Vlaanderen hierdoor verhoogd wordt. Zal deze maatregel leiden tot hogere eigen bijdragen van de gebruikers en welke impact voorziet de regering op de dienstverlening van de overheid en van de partnerorganisaties? Ook vraagt de raad dat Vlaamse Regering de Vlaming inlicht over de (gecumuleerde) budgettaire impact van deze niet-indexeringen sinds 2010 op de organisaties.

Daarenboven is de vraag hoe eenduidig het luik loon van de niet-loongebonden werkingsmiddelen zal kunnen afgescheiden kunnen worden binnen de subsidies.

Omdat de draagwijdte van deze maatregel is niet volledig duidelijk is, vraagt de raad een antwoord op volgende vragen:

- de basistegemoetkoming voor zorg in ouderenzorgvoorzieningen wordt niet expliciet vermeld onder de uitgesloten vergoedingen/subsidies van deze besparingsmaatregel. Wil dit zeggen dat voor de ouderenzorgvoorzieningen wel een bevriezing van de index geldt? Indien de ouderenzorgvoorzieningen toch gevat worden door de niet-indexering, op welke elementen wordt de niet-indexering dan toegepast? De bevriezing geldt enkel voor de niet-looncomponent. Quasi ieder financieringselement van de basistegemoetkoming voor zorg voor een woonzorgcentrum, centrum voor kortverblijf en centrum voor dagverzorging heeft wel een link met in te zetten personeel (dus loon) of premies, of een geldelijke vergoeding uit een sociaal akkoord. Op welke elementen wordt de niet-indexering dan toegepast?
- In de Memorie van toelichting (BO 2020) over tegemoetkomingen in de mobiliteitshulpmiddelen staat: "De tegemoetkomingen in de mobiliteitshulpmiddelen betreffen geen subsidies maar verzekeringstegemoetkomingen aan personen met een zorgbehoefte, evenwel via een derde betalerssysteem. Er is dus geen sprake van een looncomponent of een niet-looncomponent. Om duidelijkheid te creëren is in het programmadecreet dus een bepaling nodig die stelt dat de tegemoetkomingen voor mobiliteitshulpmiddelen niet vallen onder de niet-indexering van de niet-looncomponent." Is de basistegemoetkoming voor zorg in een ouderenzorgvoorziening dan ook niet een verzekeringstegemoetkoming?
- De financiering van de werkingsmiddelen PVT zit in onderdeel B1 en is ten laste van de zorggebruiker: wordt ook hier een 90/10-verhouding op doorgevoerd?

- In het tweede lid van artikel 39 worden een reeks uitzonderingen voorzien. In deze uitzonderingen zijn om onverklaarbare redenen de revalidatieziekenhuizen niet opgenomen. Het grootste deel van het Budget Revalidatieziekenhuizen wordt geïndexeerd, net zoals het BFM voor de federale ziekenhuizen. Ook de revala-conventies bevatten enkele niet-looncomponenten (algemene onkosten) die op dit moment onderhevig zijn aan een index. Wij vragen dat het Budget Revalidatieziekenhuizen en de revalidatie-conventies aan de uitzonderingen toegevoegd worden.

6 Enkele bijkomende opmerkingen

- De afschaffing van de doelgroepvermindering (artikelen 4-7) voor middengeschoolde jongeren treft alle social-profit organisaties. De doelgroepvermindering voor oudere werknemers treft dat deel van de social-profit dat hierop beroep kan doen zeer hard en in combinatie met de niet indexering van de werkingssubsidies voor het gedeelte van de niet loon component wordt een financieel gezond sociaal ondernemerschap zeer moeilijk. Deze niet-indexering staat o.i. ook haaks op de nood aan investering in digitalisering om “radicaal digitaal in de zorg” effectief te realiseren.
- Het huidige “voorontwerp van decreet houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 2020” artikel 28, tweede alinea, bepaalt dat de Vlaamse tussenkomst in de responsabiliseringsbijdrage “geen rekening houdt met de korting die de besturen kunnen krijgen op de responsabiliseringsbijdrage door de verschuldigde premie voor een aanvullende pensioenregeling voor hun contractueel personeel in mindering te brengen.”
De Vlaamse overheid financiert dus de helft van de bruto-responsabiliseringsbijdrage (cf. MVT). Bruto = excl. korting voor een 2e pensioenpijler. De besturen die echter geen korting voor een 2e pensioenpijler krijgen of kunnen krijgen, zullen de korting moeten betalen van de besturen met korting. De responsabiliseringsbijdrage van de besturen zonder 2e pensioenpijler, onder andere van enkele publieke Vlaamse ziekenhuizen, zal dus stijgen. De verhoging zal verrekend worden via de bruto- responsabiliseringsbijdrage, voor de eerste keer in 2020. Dit kan verholpen worden door in het programmadecreet te bepalen dat de Vlaamse tussenkomst zou rekening moeten houden met de hogere bruto- responsabiliseringsbijdrage van besturen die geen korting krijgen voor een 2e pensioenpijler in 2020. Dit kan door in het huidige voorontwerp in artikel 29 na 1e lid: “Voor het jaar 2020 wordt het subsidiebedrag voor elk bestuur vastgesteld op basis van de ramingen van de responsabiliseringsbijdrage van de Federale Pensioendienst van mei 2019.” Volgende tekst aan te vullen: “Indien blijkt dat de verschuldigde responsabiliseringsbijdrage voor 2020 hoger is dan die van de raming van mei 2019, dan wordt het subsidiebedrag verhoogd zodat de helft van de werkelijk verschuldigde responsabiliseringsbijdrage voor 2020 gegarandeerd gefinancierd wordt”.
Als de Vlaamse tussenkomst ongewijzigd blijft (zie tabel), betekent dit dat Vlaanderen in 2020 in het slechtste geval slechts 25% van de bruto-responsabiliseringsbijdrage van besturen zonder 2e pijler zal financieren in plaats van de vooropgestelde 50%.
Voor de daaropvolgende jaren wordt aan de regering gevraagd dat duidelijkheid verschaft wordt over de mogelijke impact van de korting ten gevolge van een aanvullende pensioenregeling voor het contractueel personeel en dat waarborg verleend wordt dat het stelsel niet nadelig zal werken voor de ziekenhuizen die geen aanvullende pensioenregeling voor het contractueel personeel (kunnen) voorzien.
- Met betrekking tot het onderwijs worden in de artikelen 70-76 enkele maatregelen genomen rond onder andere het subsidiekanaal onderwijs in K-diensten (type 5-scholen): wellicht zullen

**Voorontwerp van decreet houdende bepalingen tot begeleiding van de
aanpassing van de begroting 2019 en het voorontwerp van decreet houdende
bepalingen tot begeleiding van de begroting 2020**

zij ook de prijs van niet-indexering van de werkingsmiddelen en besparingen voelen de komende jaren wat niet evident is zeker voor opstartende scholen. Wij vragen dan ook op hier een uitzondering op te voorzien.

Advies over de programmadedcreten bij begrotingsaanpassing 2019 en begrotingsopmaak 2020

Vlaamse Onderwijsraad
Koning Albert II-laan 37
BE-1030 Brussel
T +32 2 219 42 99

www.vlor.be
info@vlor.be

Wijs beleid door overleg

**Advies op vraag van Matthias Diependaele, Vlaams minister van
Financiën en Begroting, Wonen en Onroerend Erfgoed**

**Uitgebracht door de Algemene Raad op 4 november 2019 met 33
stemmen vóór en 1 onthouding met een schriftelijke procedure**

Vorbereiding: werkgroep Beleidsnota-Programmadedcreet op 25 oktober 2019
onder voorzitterschap van Mia Douterlungne

Dossierbeheerder: Filip De Bruyne

1 Situering

1.1 Een advies over programmadecreten in relatie met de globale financiering van het onderwijs

De Vlor geeft advies bij de maatregelen die worden ingevoerd door de programmadecreten bij begrotingsaanpassing 2019 en begrotingsopmaak 2020. Deze maatregelen maken deel uit van een groter geheel aan budgettaire maatregelen voor de begrotingsjaren 2019 en 2020. Een uitspraak over dit groter geheel is hier niet aan de orde. De raad spreekt zich in de punten 2 en 3 van dit advies dan ook enkel uit over de maatregelen uit de twee programmadecreten die betrekking hebben op onderwijs.

De Vlor wil echter voorafgaand aan het specifieke advies herinneren aan het pleidooi uit het memorandum om te komen tot een ambitieuze financiering voor het onderwijs, zowel op het vlak van werking, omkadering als in infrastructuur¹. Het regeerakkoord schept terechte verwachtingen binnen het onderwijsveld op het vlak van onderwijsinfrastructuur en waardering van de leerkracht (omkadering). Er is ook een bijkomende financiële inspanning in het vooruitzicht gesteld voor de versterking van het basisonderwijs. De Vlor kijkt belangstellend uit naar de wijze waarop deze verwachtingen zullen worden ingelost.

Binnen de beperkte focus die de raad nu heeft, stelt hij vast dat de programmadecreten 2019 en 2020 anticiperen op de nieuwe beleidslijnen en hiertoe verschuivingen regelen binnen de begroting voor het beleidsdomein onderwijs en vorming. Er is momenteel onvoldoende perspectief op extra inspanningen voor onderwijs als geheel.

1.2 Het is nodig om op termijn een globaal financieringsplan uit te werken

Het memorandum van de Vlor moedigde de regering aan om een globaal financieringsplan uit te werken dat betrekking heeft op alle aspecten en alle sectoren van het onderwijs. En dit gebaseerd op een behoeftenstudie en een strategisch financieringsplan dat diverse kanalen voor publieke middelen exploreert (met inbegrip van Europese middelen).

De raad zou het waarderen om over het globale plan voor financiering van onderwijs in overleg te kunnen gaan met de minister. De raad is ook benieuwd naar de samenhang tussen de maatregelen die nu worden voorgesteld en de impact van de begrotingsaanpassing in het voorjaar 2020.

2 Advies bij het programmadecreet tot begeleiding van de begrotingsaanpassing 2019

Het programmadecreet bij de aanpassing van de begroting 2019 is beperkt qua opzet. Er worden financiële injecties gegeven aan het secundair onderwijs: 171.285 euro voor het lerarenplatform en 5 miljoen euro bijkomend voor technische uitrusting ten opzichte van begrotingsopmaak 2019. De Vlor waardeert dat hiermee enkele pijnpunten worden weggewerkt.

¹ Vlaamse Onderwijsraad, Algemene Raad. *Memorandum voor de nieuwe Vlaamse Regering*, 29 november 2018.

Maar in samenhang met de maatregelen voor de begroting 2020 (zie punt hieronder) blijft dit een beperkte financiële injectie die de impact van bezuinigingen op de werkingsmiddelen van het secundair onderwijs geenszins compenseert.

3 Advies over het programmadecreet bij begrotingsopmaak 2020

Het programmadecreet voor 2020 stelt een generieke besparingsmaatregel voorop en legt aan meerdere onderwijsactoren en sectoren een besparing op van 6% van de werkingsmiddelen of subsidies. Daarnaast wordt ook 40% van de werkingsmiddelen voor het secundair onderwijs en deeltijds kunstonderwijs niet geïndexeerd, en dat voor vijf opeenvolgende jaren.

Dit heeft een ernstige impact op de werking van onderwijsinstellingen en ondersteunende diensten die noodzakelijk zijn voor de uitrol van beleidsdoelen uit het regeerakkoord.

De raad waardeert dat het basisonderwijs niet onder deze maatregelen valt. Dit is coherent met één van de beleidsopties uit het regeerakkoord.

De Vlor stelt evenwel vast dat niet alle andere onderwijsactoren en sectoren gelijk behandeld worden. Sommige onderwijssectoren zijn het voorwerp van zowel generieke als punctuele besparingsmaatregelen. Andere moeten enkel de generieke besparingsmaatregelen opbrengen. Tot slot zijn er onderwijssectoren waar niet of heel beperkt bespaard wordt.

Voor de Vlor blijft het onduidelijk welke criteria de Vlaamse Regering gebruikt om te bepalen of besparingsmaatregelen al dan niet van toepassing zijn op een onderwijssector. Daarover is er geen motivering terug te vinden in de memorie van toelichting. De Raad vraagt om de achterliggende visie te verduidelijken in de beleidsnota.

In het algemeen kan de Vlor stellen dat de onderwijsinstellingen de voorbije tien jaar geconfronteerd werden met steeds verder krimpende werkingsbudgetten. Daardoor hebben ze nauwelijks budgettaire ruimte om lokaal te investeren in beleidsdoelstellingen die de overheid wil uitrollen (professionalisering leraren, vernieuwing onderwijsinfrastructuur en didactisch materiaal). In die zin is de beperking van de werkingsmiddelen een rem op de uitrol van andere beleidsopties uit het regeerakkoord.

De raad is ook bezorgd over het feit dat deze bezuinigingen op werkingsmiddelen diverse verworvenheden van recente onderwijsdecreten nu al weer afbouwen. De betrokken onderwijssectoren en instellingen hebben zo geen kans om de hervormingen uit de vorige legislatuur te realiseren.

Mia Douterlungne
administrateur-generaal

Ann Verreth
voorzitter

Koning Albert II-laan 20 bus 19
1000 Brussel – België
T 1700 (optie 3) – F +32 2 553 13 50
www.vreg.be

Matthias Diependaele
Vlaams Minister van Financiën en Begroting, Wonen
en Onroerend Erfgoed
Martelaarsplein 7
1000 BRUSSEL

uw bericht van	uw kenmerk	ons kenmerk	bijlage(n)
18/10/2019		SVK/CDS/19.1023/0452	-
vragen naar		tel.	datum
Sarah.vankerckhoven@vreg.be		02 553 13 54	23/10/2019

Betreft: adviesaanvraag programmadecreet BA19 en BO20

Mijnheer de minister

Wij ontvingen in goede orde uw adviesaanvraag met betrekking tot het voorontwerp van decreet houdende bepalingen tot begeleiding van de aanpassing van de begroting 2019 en het voorontwerp van decreet houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 2020.

De VREG heeft geen opmerkingen bij deze voorontwerpen van decreet. Zij bevatten geen elementen die tot het activiteitendomein van de VREG behoren.

Hoogachtend

Pieterjan Renier
Algemeen directeur

Advies

**Algemene Raad i.s.m. Sectorraad
Kunsten en Erfgoed, Sectorraad
Sociaal-Cultureel Werk, Vlaamse
Sportraad en Sectorraad Media
4 november 2019**

Advies over de voorontwerpen van van decreet houdende bepalingen tot begeleiding van de aanpassing van de begroting 2019 en de begroting 2020

In haar zitting van 18 oktober 2019 keurde de Vlaamse Regering bovenvermelde voorontwerpen van decreet principieel goed. Diezelfde dag ontving de SARC de vraag een advies in spoedprocedure uit te brengen.

De SARC brengt advies uit over hoofdstuk 2. Cultuur, Jeugd, Sport en Media van het programmadecreet 2020.

- Afdeling 1. Wijziging van het circusdecreet
- Afdeling 2. Wijziging van het decreet van 20 mei 2016 houdende diverse bepalingen in de beleidsvelden cultuur, jeugd en Brussel

Advies

Artikel 2 van het voorontwerp van decreet regelt de verwijzing naar de Vlaamse Codex Overheidsfinanciën in het circusdecreet. Dit decreet vervangt het decreet van 8 juli 2011 houdende regeling van de begroting, de boekhouding, de toekenning van subsidies en de controle op de aanwending ervan, en de controle door het Rekenhof.

Middels artikel 3 wordt deze wijziging ook doorgevoerd in het decreet van 20 mei 2016 houdende diverse bepalingen in de beleidsvelden cultuur, jeugd en Brussel.

De SARC heeft geen opmerkingen bij deze begrotingstechnische wijzigingen.

Namens de Algemene Raad,
Luk Verschueren, algemeen voorzitter
Bart Dierick, algemeen secretaris

Namens de Sectorraad Kunsten en Erfgoed,
Herman Baeten, voorzitter
Jorijn Neyrinck, ondervoorzitter
Laura Van Wijnsberghe, secretaris

Namens de Sectorraad Sociaal-Cultureel
Werk,
Frie De Greef, voorzitter
Dirk Verbist, ondervoorzitter
Liesbeth Lemiëre, secretaris

Namens de Vlaamse Sportraad,
Christophe Cools, voorzitter
Sophie Cools, ondervoorzitter
Maarten Koolen, secretaris

Namens de Sectorraad Media,
Simon Delaere, voorzitter
Valerie Verdoodt, ondervoorzitter
Maarten Koolen, secretaris

Van: [Jan Raymaekers](#)
Aan: [programmadedcreet_FB](#)
Cc: [Voorzitter VJR](#)
Onderwerp: FW: Adviesaanvraag Vlaamse Jeugdraad programmadedcreet BA19 en BO20
Datum: maandag 28 oktober 2019 16:12:13
Bijlagen: [image001.png](#)
[image003.jpg](#)
[jeugdraad.pdf](#)
[MVT_BO20.pdf](#)
[DECR_BO20.pdf](#)
[MVT_BA19.pdf](#)
[DECR_BA19.pdf](#)

Beste mevrouw Vander Stricht,

Bedankt voor deze adviesvraag voor de Vlaamse Jeugdraad. Na een grondige lezing beslisten we om vanuit de Vlaamse Jeugdraad hierover geen advies te geven gezien de eerder beperkte impact en de beperkte tijd om dit advies te formuleren.

Met vriendelijke groeten,

Jan Raymaekers

Jan Raymaekers
Stafmedewerker Federaal en Europees (Jeugd)beleid

Ondersteuning Vlaamse Jeugdraad

02 551 13 69

De Ambrassade vzw
Bureau voor jonge zaken
www.ambrassade.be

Van: programmadedcreet_FB <programmadedcreet@fb.vlaanderen.be>
Verzonden: vrijdag 18 oktober 2019 14:42
Aan: InfoVlaamseJeugdraad <info@vlaamsejeugdraad.be>
CC: programmadedcreet_FB <programmadedcreet@fb.vlaanderen.be>
Onderwerp: Adviesaanvraag Vlaamse Jeugdraad programmadedcreet BA19 en BO20

Geachte Voorzitter,

In haar zitting van 18 oktober 2019 keurde de Vlaamse Regering bovenvermelde voorontwerpen van programmadedcreet principieel goed.

Mag ik u, namens de Vlaamse Regering, verzoeken de bijgevoegde voorontwerpen van decreet met de begeleidende memories van toelichting voor spoedadvies aan de Raad voor te leggen. De definitieve goedkeuring van de ontwerpen van decreet is gepland op 8 november 2019.

Deze stukken worden u ook via brief overgemaakt.

Met vriendelijke groeten,

Wendy Vander Stricht
Beleidsadviseur

Vlaamse overheid
DEPARTEMENT FINANCIEN & BEGROTING

Afdeling Beleidsondersteuning, Begroting en Financiële Operaties

M 0483 60 60 86

wendy.vanderstricht@fb.vlaanderen.be

Koning Albert II-laan 35, bus 61, 1030 Brussel

<http://fin.vlaanderen.be>

////////////////////////////////////

Minaraad
Herman Teirlinckgebouw
Havenlaan 88 – bus 15
1000 Brussel
T 02 558 01 30
E info@minaraad.be
www.minaraad.be

De heer Matthias Diependaele
Vlaams minister van Financiën en
Begroting, Wonen en Onroerend
Erfgoed
Martelaarsplein 7, 1ste verdieping
1000 BRUSSEL

Uw bericht van
18 oktober 2019
Datum
31 oktober 2019

uw kenmerk
//
ons kenmerk
01/K2/2019

Telefoon
02/558.01.36

Vragen naar
Jan Verheeke

Betreft: voorontwerp van decreet houdende bepalingen tot begeleiding van de aanpassing van de begroting 2019 en voorontwerp van decreet houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 2020

Mijnheer de minister,

De Minaraad heeft uw adviesvraag van 18 oktober 2019 over het voorontwerp van decreet houdende bepalingen tot begeleiding van de aanpassing van de begroting 2019 en het voorontwerp van decreet houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 2020 in goede orde ontvangen.

Het Dagelijks Bestuur heeft besloten af te zien van inhoudelijke advisering. Het bestuur stelt vast dat de SARO een advies heeft opgemaakt waarbij de meeste raadspartners betrokken zijn geweest en waarbij het onderwerp met het meeste milieu-impact (het financieringskanaal ten voordele van de lokale besturen om de open ruimte te vrijwaren) ten gronde is behandeld.

Aanvullend hierbij wenst de Minaraad te herinneren aan de bezorgheden en uitgangspunten die werden uiteengezet in het gezamenlijk advies van Minaraad en SALV over het Voorontwerp van decreet tot vaststelling van de regels inzake de verdeling van het Vlaams Plattelandsfonds (zie <http://ebl.vlaanderen.be/publications/documents/34021>).

Met de meeste hoogachting,

10

Pieter Verbeek,
Voorzitter

De heer Matthias Diependaele
Vlaams minister van Financiën en Begroting,
Wonen en Onroerend Erfgoed
Martelaarsplein 7
1000 Brussel

contactpersoon

Frank Van Thillo
fvthillo@serv.be

ons kenmerk

MORA_BR_20191025_ADV_Programmadecreet2020

Brussel

25 oktober 2019

Advies voorontwerp van decreet houdende bepalingen tot begeleiding van de aanpassing van de begroting 2019 en voorontwerp van decreet houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 2020

Mijnheer de minister

Op 18 oktober 2019 vroeg u de Mobiliteitsraad om advies over bovenstaande voorontwerpen van decreet. De MORA heeft enkele fundamentele bedenkingen bij art. 32 omtrent de aanpassing van de tarieven kilometerheffing uit het decreet tot begeleiding van de begroting 2020.

De MORA adviseert om de wijziging van de tariefaanpassing van de kilometerheffing niet op deze wijze door te voeren.

De MORA stelt vast dat de tariefstijging van de kilometerheffing niet beleidsmatig onderbouwd is. De doelstelling die de Vlaamse regering met deze maatregel wil nastreven, ontbreekt. Hierdoor ontbreekt de meest essentiële onderbouwing. Ook mist de Raad een sociaal-economische analyse, een inschatting van de mobiliteitsimpact en de inschatting van de kosten en opbrengsten van de maatregel. De MORA verwacht een aanzienlijke sociaal-economische impact en vindt een programmadecreet met een spoedadviesvraag geen goede manier om deze maatregel in te voeren.

De maatregel draagt niet bij aan het sturen van de mobiliteit. Deze maatregel zal geen impact hebben op de files. Door enkel het vrachtvervoer onderhevig te laten zijn aan een kilometerheffing, kan geen sturing van verkeersstromen optreden. Dat kan alleen met een kilometerheffing voor alle voertuigen waarvan de Vlaamse regering heeft beslist om deze niet in te voeren, ondanks het nog niet afgeronde onderzoek in opdracht van de vorige bevoegde minister.

Vanuit ecologisch en economisch standpunt is het aangewezen dat het vrachtvervoer over de weg gebeurt op de meest efficiënte manier namelijk in de grootste vrachtwagens. Door enkel deze categorie te confronteren met de hoge prijsstijging, stuwt de maatregel naar het gebruik van meer voertuigen uit een lagere en dus minder efficiënte gewichtsklasse. Tot slot betekent een lineaire verhoging van 0,02 euro voor alle emissieklassen relatief gezien de laagste verhoging voor de meest vervuilende voertuigen en de hoogste voor de properste voertuigen.

Vanuit ecologisch standpunt zou een tariefverhoging voor de laagste euronormklassen een betere maatregel zijn en voldoet dit beter aan het principe 'de vervuiler betaalt'. Dit zou voor de MORA een belangrijke stap zijn in de richting van de vergroening van de vrachtwagenvloot.

Achter de verlaging van het tarief in de categorie van 3,5 ton tot 12 ton, zou het tegengaan van de 'camionettisering', de verschuiving van het vrachtverkeer naar bestelwagens, kunnen zitten. Door het prijsverschil tussen de lichte vrachtwagens en de bestelwagens kleiner te maken, zou kunnen verondersteld worden dat de verschuiving niet meer zal plaatsvinden. De MORA is van oordeel dat dit niet het geval zal zijn, aangezien de bestelwagens hun competitiviteit danken aan andere factoren. Het gaat dan onder meer over de afwezigheid van een snelheidsbegrenzer, tachograaf, rij- en rusttijden en van verplichte permanente vorming voor chauffeurs. De MORA acht deze voordelen als zwaarder doorwegend dan het prijsverschil door de kilometerheffing.

Bovendien haalt een verkleining van het tariefverschil tussen bestelwagens en lichte vrachtwagens ook het rechtvaardigheidsprincipe onderuit waarbij gestreefd wordt om alle vervoersmodi een eerlijkere prijs te laten betalen. Hierbij wordt een belangrijke pijler voor de maatschappelijke aanvaarding voor de invoering van de kilometerheffing voor het goederenvervoer over de weg onderuit gehaald. Het hypothekeert ook de mogelijkheid voor het invoeren van een algemeen beprijzingsinstrument.

Gezien de kilometerheffing voor vrachtwagens in eerste instantie een infrastructuurheffing is en dan volgens de logica dat lichtere voertuigen minder moeten betalen dan zwaardere voertuigen, worden op die manier de tarieven voor alle andere voertuigen te laag om nog te kunnen differentiëren en sturen.

De MORA vraagt zich ook af of deze tariefaanpassing wel door de Europese overheid zal goedgekeurd worden. De Vlaamse regering heeft bij de invoering de link gelegd tussen infrastructuurkosten en tariefhoogte. Nu laat ze deze link los.

Omwille van bovenstaande argumenten kan de MORA enkel besluiten dat deze maatregel een loutere belastingverhoging is. Het staat de Vlaamse regering uiteraard vrij om beslissingen te nemen omtrent belastingaanpassingen. De MORA kan echter niet gunstig adviseren over een maatregel die een toekomstig, duurzaam mobiliteitsbeleid hypothekeert. Deze maatregel invoeren maakt het onmogelijk om te evolueren naar een slimmere, meer mobiliteitssturende en eerlijkere kilometerheffing.

Om al deze redenen adviseert de MORA om de voorgestelde maatregel niet op deze wijze door te voeren.

Hoogachtend

Daan Schalck
voorzitter

Frank Van Thillo
algemeen secretaris

RAAD VAN STATE

afdeling Wetgeving

advies 66.659/1/3
van 25 oktober 2019

over

een voorontwerp van decreet van de Vlaamse Gemeenschap en
het Vlaamse Gewest „houdende bepalingen tot begeleiding van
de aanpassing van de begroting 2019“

Op 18 oktober 2019 is de Raad van State, afdeling Wetgeving, door de Vlaamse minister van Financiën en Begroting verzocht binnen een termijn van vijf werkdagen een advies te verstrekken over een voorontwerp van decreet van de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest „houdende bepalingen tot begeleiding van de aanpassing van de begroting 2019“.

De hoofdstukken 1, 4, 5, 6 en 7 zijn door de eerste kamer onderzocht op 22 en 24 oktober 2019. De kamer was samengesteld uit Marnix VAN DAMME, kamervoorzitter, Wilfried VAN VAERENBERGH en Chantal BAMPS, staatsraden, en Wim GEURTS, griffier.

De verslagen zijn uitgebracht door Brecht STEEN, eerste auditeur-afdelingshoofd, Barbara SPEYBROUCK, eerste auditeur en Cedric JENART, adjunct-auditeur.

De hoofdstukken 1, 2, 3 en 7 zijn door de derde kamer onderzocht op 22 oktober 2019. De kamer was samengesteld uit Jo BAERT, kamervoorzitter, Jeroen VAN NIEUWENHOVE en Koen MUYLLE, staatsraden, Jan VELAERS, assessor, en Astrid TRUYENS, griffier.

De verslagen zijn uitgebracht door Brecht STEEN, eerste auditeur-afdelingshoofd, en Cedric JENART, adjunct-auditeur.

Het advies, waarvan de tekst hierna volgt, is gegeven op 25 oktober 2019.

*

1. Volgens artikel 84, § 1, eerste lid, 3°, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973, moeten in de adviesaanvraag de redenen worden opgegeven tot staving van het spoedeisende karakter ervan.

Door te eisen dat de adviesaanvragen met een termijn van vijf werkdagen van een “bijzondere” motivering worden voorzien, heeft de wetgever tot uiting gebracht dat hij wil dat alleen in uitzonderlijke gevallen verzocht wordt om mededeling van het advies binnen die uitzonderlijk korte termijn. De aanvrager moet derhalve pertinente en voldoende concrete gegevens aanbrengen die het aannemelijk maken dat de ontworpen regeling dermate spoedeisend is dat noodzakelijkerwijze een beroep moet worden gedaan op de procedure bedoeld in artikel 84, § 1, eerste lid, 3°, van de wetten op de Raad van State (advies mede te delen binnen een termijn van vijf werkdagen) en waarom, op het ogenblik van de adviesaanvraag, geen beroep kon worden gedaan op de procedure bedoeld in artikel 84, § 1, eerste lid, 2°, van die wetten (advies mede te delen binnen een termijn van dertig dagen).

In het onderhavige geval wordt het verzoek om spoedbehandeling gemotiveerd

“door het feit dat het programmadecreet wegens de nauwe band met de begrotingsdecreten en de gelijktijdige behandeling in het Vlaams Parlement in dezelfde periode ingediend moet worden”.

*

2. Met toepassing van artikel 84, § 3, eerste lid, van de wetten op de Raad van State, heeft de afdeling Wetgeving zich moeten beperken tot het onderzoek van de bevoegdheid van de steller van de handeling, van de rechtsgrond¹, alsmede van de vraag of aan de te vervullen vormvereisten is voldaan.

*

VORMVEREISTEN

1. Blijkens de stukken gevoegd bij de adviesaanvraag heeft de Vlaamse Regering op 18 oktober 2019 beslist de Vlaamse minister bevoegd voor het budgettair beleid te gelasten over het voorliggende voorontwerp het advies in te winnen van een reeks instanties en adviesraden. Die adviezen blijken nog niet te zijn gegeven.

¹ Aangezien het om een voorontwerp van decreet gaat, wordt onder “rechtsgrond” de overeenstemming met de hogere rechtsnormen verstaan.

2. Indien de aan de Raad van State voorgelegde tekst ten gevolge van het vervullen van deze vormvereisten nog wijzigingen zou ondergaan, moeten de gewijzigde bepalingen, ter inachtneming van het voorschrift van artikel 3, § 1, eerste lid, van de wetten op de Raad van State, nog aan de afdeling Wetgeving worden voorgelegd.

*

ONDERZOEK VAN DE TEKST

Hoofdstuk 1 – Algemeen

Bij dit hoofdstuk zijn geen opmerkingen te maken

Hoofdstuk 2 – Mobiliteit en Openbare Werken

Afdeling 1 – Wijziging van art. 27 van de Wet van 16 maart 1968 betreffende de politie over het wegverkeer

Artikel 2 van het voorontwerp strekt ertoe om, in antwoord op advies 66.339/3 van de Raad van State van 10 juli 2019,² een duidelijke rechtsgrond te bieden voor de retributies die verschuldigd zijn door de rijscholen en hun personeel.

In het ontworpen artikel 27, tweede lid, 1°, en derde lid, van de wet van 16 maart 1968 „betreffende de politie op het wegverkeer“ (artikel 2, 2°, van het voorontwerp) wordt de Vlaamse Regering gemachtigd om retributies te bepalen voor, onder meer, de “schorsing en intrekking van de erkenning van de rijscholen en hun personeel, evenals van de lokalen en de oefenterreinen van de rijscholen” en voor “het uitoefenen van toezicht op de naleving van de voorwaarden waaraan rijscholen en hun personeel moeten voldoen”.

Een retributie dient een geldelijke vergoeding te zijn voor een dienst die de overheid presteert ten voordele van de heffingsplichtige, individueel beschouwd, en zij moet een louter vergoedend karakter hebben, zodat er een redelijke verhouding moet bestaan tussen de kostprijs of de waarde van de verstrekte dienst en het bedrag dat de heffingsplichtige verschuldigd is.³ Bij ontstentenis van een zodanige verhouding verliest de retributie haar vergoedend karakter en wordt zij van fiscale aard.

² In adv.RvS 66.339/3 van 10 juli 2019, over een ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering „houdende de voorwaarden voor het rijonderricht en de erkende rijscholen“, opmerking 9.6, zet de Raad van State, afdeling Wetgeving, uiteen “dat een bepaling die aan de regering de bevoegdheid beoogt op te dragen om te bepalen in welke gevallen retributies kunnen worden geheven, strijdig is met artikel 173 van de Grondwet, volgens hetwelk het aan de wet- of decreetgever toekomt om die gevallen te bepalen. Artikel 1, tweede lid, van de wegverkeerswet lijkt daar niet mee bestaanbaar, zodat de ontworpen regeling, in zoverre ze rechtsgrond zoekt in die bepaling, op los zand is gebouwd. Bijgevolg zouden de gevallen waarin retributies verschuldigd zijn, en door wie deze verschuldigd zijn, in een decretale bepaling moeten worden geregeld vooraleer de ontworpen bepalingen doorgang kunnen vinden”.

³ Zie bijvoorbeeld GwH 19 november 2015, nr. 162/2015, B.5.

De schorsing en intrekking van een erkenning kan bezwaarlijk worden beschouwd als een dienst die wordt verleend aan de heffingsplichtige.⁴ Hetzelfde geldt voor het toezicht op de naleving van de voorwaarden waaraan rijsscholen en hun personeel moeten voldoen. Gevraagd hoe dan kan worden verantwoord dat in de voormelde gevallen retributies verschuldigd zouden zijn, heeft de gemachtigde het volgende geantwoord:

“De erkenningen worden zonder eindduur verleend. Zolang een rijsschool blijft voldoen aan de voorwaarden, kunnen de erkenningen behouden blijven. Regelmatig toezicht is dan ook noodzakelijk om uit te maken of de erkenning van de rijsscholen (en hun personeel) niet moeten ingetrokken of geschorst worden.”

Hiermee kan niet worden ingestemd. Toezicht en inspecties die los van een of andere aanvraag van de heffingsplichtige worden verricht, zoals toezicht om uit te maken of de erkenning van een rijsschool of van hun personeelsleden moet worden geschorst of ingetrokken, kunnen in beginsel niet worden beschouwd als een dienst die de overheid presteert ten voordele van de heffingsplichtige, individueel beschouwd. Aangezien ze veeleer strekken tot de financiering van een overheidsinstantie, moeten de vergoedingen in kwestie worden beschouwd als een belasting, waarvan de essentiële elementen, zoals onder meer de heffingsgrondslag, bij decreet moeten worden geregeld.⁵

Het ontworpen artikel 27, tweede lid, 1°, en derde lid, van de wet van 16 maart 1968 moet worden heroverwogen in het licht van het voorgaande. Alleszins zal bij de uitvoering van de ontworpen bepaling erop moeten worden toegezien dat de concrete bijdragen die worden ingevoegd, effectief het karakter vertonen van retributies.

Hoofdstuk 3 – Kancelarij en Bestuur

Afdeling 1 – Wijziging van het decreet van 5 juli 2002 tot vaststelling van de regels inzake de dotatie en de verdeling van het Vlaams Gemeentefonds

De artikelen 3 tot 5 van het voorontwerp strekken tot wijziging van artikel 19*septies decies* van het decreet van 5 juli 2002 „tot vaststelling van de regels inzake de dotatie en de verdeling van het Vlaams Gemeentefonds“, teneinde “de bedragen voor Kortrijk voor 2018 en 2019 correct vast te stellen en het indexeringsmechanisme juist toe te passen”. Het betreft een rechtzetting van een vergissing die is gebeurd bij de toekenning, door het decreet van 21 december 2018 „houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 2019“, van 100.000 euro aan de stad Kortrijk voor de overname van provinciale instellingen. De stad Kortrijk zou dat bijkomend bedrag nog steeds ontvangen maar pas vanaf het begrotingsjaar 2019, in plaats van vanaf het begrotingsjaar 2018. Het evolutiepercentage is vanaf het begrotingsjaar 2020 van toepassing op dat bedrag.

⁴ In zoverre ook wordt voorzien in een retributie voor de *weigering* van de erkenning (ontworpen artikel 27, tweede lid, 1°, van de wet van 16 maart 1968) kan worden aangenomen dat veeleer bedoeld wordt dat een retributie is verschuldigd voor de behandeling van de aanvraag tot erkenning, ook al zou die aanvraag tot een weigeringsbeslissing leiden. In dat geval is er wel degelijk een dienst die wordt verleend voor de heffingsplichtige, zijnde de aanvrager.

⁵ GwH 21 november 2013, nr. 158/2013, B.6.3.

Dienaangaande moet evenwel in herinnering worden gebracht wat de Raad van State, afdeling Wetgeving, in advies 64.437/1-3 van 22 oktober 2018 heeft opgemerkt:

“Het voorgaande neemt niet weg dat, in zoverre het bijkomende bedrag dat aan de stad Kortrijk wordt toegekend, wordt verantwoord aan de hand van de overname van het Platform voor Actuele Kunst, Be-Part, die verantwoording slechts opgaat zolang de stad Kortrijk mee bijdraagt tot de werking van dat Platform. Ook rijst de vraag waarom in een structurele verhoging wordt voorzien van het bedrag dat wordt toegekend aan de stad Kortrijk, terwijl in de memorie van toelichting de indruk wordt gewekt dat het bedrag in kwestie bestemd is voor specifieke kosten die verband houden met voortzetting van de werking van het Platform voor Actuele Kunst na de gedeelde overname door de stad Kortrijk en de stad Waregem.

Meer in het algemeen moet worden vastgesteld dat indien het de bedoeling is om de financiering van het betrokken platform structureel te verhogen, en indien het bedrag dat de stad Kortrijk ontvangt hierdoor hoger wordt dan de financiële last die voor deze gemeente voortvloeit uit de overname van die provinciale instelling, de initiële verantwoording voor de betrokken regeling, namelijk de overname van provinciale instellingen door de gemeenten, achterhaald dreigt te worden. Bovendien rijst de vraag naar de verhouding tot de andere regelingen inzake de ondersteuning van de culturele sector⁶, mede in het licht van het grondwettelijke beginsel van gelijkheid en niet discriminatie.”⁷

Hoofdstuk 4 – Economie, Wetenschap en Innovatie

Bij dit hoofdstuk zijn geen opmerkingen te maken.

Hoofdstuk 5 – Onderwijs en Vorming

Bij dit hoofdstuk zijn geen opmerkingen te maken.

Hoofdstuk 6 – Werk en Sociale Economie

Bij dit hoofdstuk zijn geen opmerkingen te maken.

⁶ Voetnoot 9 van het aangehaalde advies: Zie bijvoorbeeld de subsidieregeling waarin titel 3 van het Kunstendecreet van 13 december 2013 voorziet.

⁷ Adv.RvS 64.437/1-3 van 22 oktober 2018 over een voorontwerp dat heeft geleid tot het decreet van 21 december 2018 „houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 2019“, *Parl.St.* VI.Parl. 2018-19, nr. 1746/1, 111.

Hoofdstuk 7 – Inwerkingtreding

Bij dit hoofdstuk zijn geen opmerkingen te maken.

DE GRIFFIER

DE VOORZITTER

Wim GEURTS

Marnix VAN DAMME

DE GRIFFIER

DE VOORZITTER

Astrid TRUYENS

Jo BAERT

Advies

Programmadecreet 2020

Brussel, 4 november 2019

De Strategische Adviesraad voor Landbouw en Visserij adviseert de beleidsmakers, in hoofdzaak de Vlaamse Regering en het Vlaams Parlement, over landbouw en visserij in de brede zin van het woord. De adviezen, zoals vastgesteld door de belanghebbenden vertegenwoordigd in de adviesraad, passen in een gedragen politieke besluitvorming.

Adviesvraag: Voorontwerp van decreet houdende bepalingen tot begeleiding van de aanpassing van de begroting 2019 en voorontwerp van decreet houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 2020

Adviesvrager: Matthias Diependaele – Vlaams minister van Financiën, Begroting, Wonen en Onroerend Erfgoed

Ontvangst adviesvraag: 23 oktober 2019

Adviestermijn: 10 dagen (spoedprocedure)

Goedkeuring raad: 4 november 2019

Adviesnummer: 2019-11

Bron cover: SALV

Dossierhouder: Wouter Vanacker – wvanacker@serv.be

Contactpersoon: Koen Carels – kcarels@serv.be

De heer Matthias Diependaele
Vlaams minister van Financiën, Begroting, Wonen en Onroerend Erfgoed Bedrijf
Martelaarsplein 7
B-1000 BRUSSEL

Advies Programmadecreet 2020

Mijnheer de minister

De Strategische Adviesraad voor Landbouw en Visserij ontving op woensdag 23 oktober 2019 de vraag om met spoed advies te verlenen over het voorontwerp van decreet houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 2020. De SALV stelde het onderhavige advies vast op maandag 4 november 2019 middels de schriftelijke procedure.

Krachtlijnen

- **De SALV onderschrijft de toekenning van meer middelen aan lokale besturen om de open ruimte te vrijwaren en te versterken onder de vorm van een algemene werkingssubsidie.**
- **Monitor de performantie van de maatregel in functie van duidelijke doelstellingen met betrekking tot de open ruimte.**
- **Andere, meer slagkrachtige beleidsinstrumenten blijven noodzakelijk om een doortastend openruimtebeleid te voeren.**

Situering

Programmadecreet

De Vlaamse Regering stelt jaarlijks een programmadecreet op. Daarin staan maatregelen die de regering nodig vindt om de begroting van het volgende jaar te kunnen uitvoeren. Elk van de maatregelen van het programmadecreet slaat op een stukje van de begroting en kunnen gaan over uiteenlopende onderwerpen zoals onderwijs, leefmilieu, cultuur, fiscaliteit, welzijn, landbouw, enzovoort. De maatregelen moeten rechtstreeks verband houden met de begroting. Indien blijkt dat een bepaling van het ontwerp van programmadecreet geen rechtstreeks verband heeft met de begroting, wordt die uit het ontwerp van programmadecreet verwijderd¹. De Omzendbrief Wetgevingstechniek stipuleert bovendien dat normatieve autonome bepalingen die zonder beperking in de tijd gelden, niet in programmadecreten mogen worden

¹ Vlaams Parlement, Begrippenlijst: Programmadecreet. Cf. <https://www.vlaamsparlement.be/over-het-vlaams-parlement/begrippenlijst/programmadecreet>.

opgenomen². Ook in het vernieuwde kader van beleids- en regelgevingsprocessen³ van de Vlaamse Regering blijft het programmadecreet een jaarlijks terugkerend component:

	Beleidscyclus	Financiële cyclus	Beheerscyclus
Meerjarig	Regeerakkoord/regeringsverklaring VR Beleidsnota's ministers (28/10) Meerjarenraming (28/10) Beleids- en begrotingstoelichting (28/10)		Ondernemingsplan (31/3)
Jaarlijks	Septemberverklaring VR (4^e ma) Begroting (21/10 – 27/4) + Programmadecreet (28/10 – 30/4) Beleids- en begrotingstoelichting (28/10 – 30/4)		
Uitvoering	Toelichting over beleids- en begrotingsuitvoering (21/5)		Jaarrapport (31/3)
Effecten	'Prestatiebegroting'		

Figuur 1 Het programmadecreet in het vernieuwde kader van Vlaamse beleids- en regelgevingsprocessen conform Omzendbrief Beleids- en regelgevingsprocessen, 2019/11

Voornaamste Vlaamse fondsen voor lokale besturen

Het Gemeentefonds is één van de belangrijkste inkomstenbronnen voor de lokale besturen. De Vlaamse overheid verdeelt het fonds onder de gemeenten op basis van verscheidene maatstaven. Opzet van het fonds is het versterken van voldoende financieel draagvlak voor een kwaliteitsvolle dienstverlening aan de burgers. Zo vermindert de inkomensongelijkheid tussen de lokale besturen die ontstaat door verschillen in de inkomens van de inwoners, de aanwezigheid van industrie en de kadastrale inkomens. Het criterium "Open ruimten" vormt een van de maatstaven bij de verdeling.

Het Investeringsfonds (Vlaams Fonds voor de stimulering van (groot)stedelijke en plattelandsinvesteringen) beoogt de ondersteuning van investeringen in steden en plattelandsgemeenten. Het fonds bundelt drie bestaande financieringskanalen, nl. het Vlaamse grootstedenbeleid, het Plattelandsfonds en de stadsvernieuwingssubsidies. Met het reeds in 2014 gestarte Plattelandsfonds beoogde de Vlaamse overheid een extra ondersteuning van een aantal plattelandsgemeenten die door de economische crisis onder druk kwamen te staan. In 2017 kantelede het Plattelandsfonds in het Investeringsfonds in.

² Vlaamse Regering, Omzendbrief Wetgevingstechniek, 2009, art. 103.

³ Vlaamse Regering, Omzendbrief Beleids- en regelgevingsprocessen, 2019/11, hetwelk in voege trad bij de beëdiging van de nieuwe Vlaamse Regering op 2 oktober 2019.

Openruimtefonds

Art. 24 t.e.m. 27 van het voorliggend voorontwerp van decreet voorzien in de oprichting van een Openruimtefonds:

“Vanaf 2020 wordt op de begroting een algemene werkingssubsidie voor de gemeenten van het Vlaamse Gewest ingeschreven, als gedeeltelijke compensatie van de kosten en minderontvangsten door de vrijwaring van de open ruimte en om het behoud en de inrichting van de open ruimte te stimuleren.” (Art. 24)

Het bedrag voor open ruimte in het Gemeentefonds bepaalt de omvang van de werkingssubsidie: in 2020, 2021, 2022, 2023 en 2024 bedraagt de werkingssubsidie respectievelijk 20%, 40%, 60%, 80% en 100% van het bedrag voor open ruimte in het Gemeentefonds van het voorgaande jaar, exclusief het aandeel van de centrumsteden en aangevuld met een jaarlijkse groeivoet van 3,5%. Vanaf 2025 wordt enkel nog de jaarlijkse groeivoet van 3,5% toegepast.

De memorie van toelichting verduidelijkt de motivatie voor en het doel van het fonds, namelijk “het belang van het vrijwaren van open ruimte extra in de verf zetten” en “de inspanningen van gemeenten ten gevolge van het beheren van de open ruimte (...) valoriseren en (...) het behoud en de inrichting van de open ruimte (...) stimuleren”.

Bevriezing indexatie van Vlaamse subsidies voor werkingmiddelen

Art. 39 van het voorontwerp van decreet voorziet in een algemene bevriezing van de indexatie van de Vlaamse subsidies voor werkingmiddelen voor de komende legislatuur. Het artikel omvat tevens een reeks uitzonderingsbepalingen, onder meer voor maatwerkbedrijven en maatwerkafdelingen.

Advies

Openruimtefonds

- [1] **De SALV onderschrijft het belang van de toekenning van meer middelen aan lokale besturen om de open ruimte te vrijwaren en te versterken.** De bestaande financieringsmechanismen blijken immers ontoereikend om de achteruitgang van de open ruimte in Vlaanderen tegen te gaan. Deze beleidsmaatregel ligt immers in lijn met eerdere aanbevelingen van de SALV om met bijkomende middelen de vrijwaring en het beheer van de open ruimte te ondersteunen⁴.
- [2] **Stem de definitie van de open ruimte af op de invulling van het begrip in de strategische visie van het Beleidsplan Ruimte Vlaanderen.** De selectie (Art. 25) van de kadastrale categorieën (bos, tuin en park, woeste gronden, gekadastrerde wateren, akkerland, grasland, recreatieterreinen en boomgaarden) als basis voor de omvang van deze algemene werkingssubsidie behoeft nog nadere afstemming met de definitie van open ruimte in de strategische visie van het Beleidsplan Ruimte Vlaanderen. Tuinen, parken en recreatiegebieden worden in het BRV immers ingedeeld als ruimtebeslag⁵.
- [3] **Monitor de performantie van de maatregel in functie van duidelijke doelstellingen met betrekking tot de open ruimte.** Het voorontwerp van decreet schrijft de lokale besturen niet voor welke investeringen met de toegekende middelen kunnen worden gefinancierd. Bovendien houdt het voorliggend voorontwerp van decreet een vrij algemene omschrijving van de doelstellingen van het Openruimtefonds aan. Gelet op beide vaststellingen vraagt de SALV om ten gepasten tijde de performantie van het instrument te monitoren.
- [4] **Voor een deel van de Vlaamse plattelandsgemeenten vormt deze structurele ondersteuning een waardevolle aanvulling op de projectmatige subsidiëring via het Investeringsfonds.** Het Openruimtefonds is meer geschikt om tegemoet te komen aan de terugkerende werkingskosten die met het beheer van de open ruimte gepaard gaan. Het nieuwe fonds kan ook de ontwikkeling van een lokale langetermijnvisie voor de open ruimte stimuleren. De subsidieregeling bezorgt de lokale besturen bovendien geen bijkomende administratieve lasten. Tegelijk blijft het Investeringsfonds zeker relevant voor de ondersteuning van specifieke projecten.
- [5] **Meer slagkrachtige beleidsinstrumenten blijven noodzakelijk om de strategische visie van het Beleidsplan Ruimte Vlaanderen te realiseren.** De adviesraad meent dat

⁴ SALV en Minaraad, 29 juni 2012, Advies Voorontwerp van decreet tot vaststelling van de regels inzake de verdeling van het Vlaams Plattelandsfonds, 2012-11, zie <https://www.salv.be/sites/default/files/documenten/2012.07.05-plattelandsfonds-definitief%20Minaraad%20SALV.pdf>;
SALV en Minaraad, 28 oktober 2016, Advies Vlaams fonds (groot)stedelijke en plattelandsinvesteringen, 206-16: https://www.salv.be/sites/default/files/documenten/SALV_ADV_20161028_fondsen_DEF.pdf.
SALV en Minaraad, 17 maart 2017, Advies Besluit Vlaams fonds voor stimulering van (groot)stedelijke en plattelandsinvesteringen, 2017-04: https://www.salv.be/sites/default/files/documenten/SALV_ADV_20170302_bvrinvesteringen_DEF_homans.pdf

⁵ VR, 20 juli 2018, Strategische visie van het Beleidsplan Ruimte Vlaanderen, p. 4: https://www.ruimtevlaanderen.be/Portals/108/BRV_StrategischeVisie_VR20181307DOC.pdf

de omvang van de subsidie niet zal volstaan om meer ingrijpend openruimtebeleid te voeren, bijvoorbeeld om ongewenste verharding te ontmoedigen of om kernversterking en ontharding te bevorderen.

Bevriezing van de indexatie van Vlaamse subsidies voor werkingsmiddelen.

- [6] De SALV waardeert dat het voorontwerp van decreet maatwerkbedrijven en maatwerkafdelingen ontziet bij de bevriezing van Vlaamse subsidies voor werkingsmiddelen.** Ook in de Vlaamse land- en tuinbouwsector combineren ondernemers professionele landbouwactiviteiten met bijzondere vormen van arbeidsinschakeling. De uitzonderingsbepaling geeft erkenning aan de onkosten en inspanningen die met die bedrijfsstrategie gepaard gaan.
- [7] Zorg ervoor dat de bevriezing van de werkingsmiddelen in het onderwijs zich niet vertalen in een daling van de kwaliteit.** De Vlaamse land- en tuinbouwsector kon zich de afgelopen jaren verheugen op een stijging van het aantal leerlingen, studenten en cursisten die in de sector aan de slag willen gaan. Maar naast de kwantiteit aan arbeidskrachten is ook de onderwijskwaliteit belangrijk. Zo vereisen de digitalisering en robotisering de instroom van nieuwe kennis en competenties in de sector. Onderwijs en vorming vormen dus een essentiële motor voor de digitale revolutie⁶. De adviesraad vraagt dan ook om ervoor te zorgen dat deze generieke besparing de verdere uitbouw van een excellent landbouwonderwijs niet in de weg staat.

Hoogachtend

Hendrik Vandamme
voorzitter

Koen Carels
secretaris

Bijlage(n): -

Kopie: Hilde Crevits

⁶ Cf. SERV en VLOR, 25 maart 2019, Digitaliseringsagenda voor onderwijs en vorming, p. 2:
https://www.serv.be/sites/default/files/documenten/SERV_VLOR_20190325_Oproepdigitaliseringsagenda.pdf

ADVIES
VAN 23 OKTOBER 2019
INZAKE HET PROGRAMMADECREET 2020 EN
DE FINANCIERING VAN DE OPEN RUIMTE

INHOUD

I.	SITUERING	1
II.	ALGEMENE BEOORDELING	1
III.	DOELSTELLING: BEHOUD OPEN RUIMTE	2
IV.	DEFINITIE VAN OPEN RUIMTE	2
V.	EFFECTIEF BEHOUD EN BEHEER OPEN RUIMTE	3
VI.	RUIM MAATREGELENPAKKET	3

I. SITUERING

1. De Vlaamse Regering keurde op 18 oktober 2019 het voorontwerp van decreet houdende bepalingen tot begeleiding van de aanpassing van de begroting 2019 en het voorontwerp van decreet houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 2020 goed.¹
2. De raad ontving op 18 oktober 2019 een vraag tot spoedadvies van minister Matthias Diependaele over de beide decreten. De adviesvraag vermeldt dat de definitieve goedkeuring van de ontwerpen van decreet gepland is op 8 november 2019. Met voorliggend advies - goedgekeurd door de raad op 23 oktober 2019 - komt SARO tegemoet aan de vooropgestelde vraag tot spoedadvies.
3. SARO focust voorliggend advies op de artikelen die relevant zijn voor de bevoegdheden van de strategische adviesraad met name het ruimtelijk beleid en het onroerenderfgoedbeleid. Het betreft specifiek artikelen 24 t.e.m. 27 van het programmadecreet 2020. Met deze bepalingen wil de Vlaamse Regering een nieuw en afzonderlijk financieringskanaal uitwerken ten voordele van de lokale besturen om het belang van het vrijwaren van open ruimte extra in de verf te zetten. Deze algemene werkingssubsidie heeft als doel de inspanningen van gemeenten ten gevolge van het beheren van de open ruimte te valoriseren en het behoud en de inrichting van de open ruimte te stimuleren.²

II. ALGEMENE BEOORDELING

4. De raad vindt het positief dat met artikelen 24 t.e.m. 27 een nieuw financieringskanaal wordt ingevoerd voor de lokale besturen met het oog op het behoud en de inrichting van de open ruimte. De raad heeft hiertoe in het verleden meermaals op aangedrongen (zie verder deel III).

De raad stelt evenwel volgende aanpassingen aan de voorliggende regeling voor:

- De raad vraagt een verdere afstemming van de definitie van 'open ruimte' zoals voorgesteld in voorliggend decreet met de definitie van open ruimte zoals vastgelegd in de door de Vlaamse Regering goedgekeurde strategische visie BRV (zie verder deel IV).
- De raad wijst op de problematiek dat de gemeenten autonoom mogen beslissen over wat ze met het extra geld doen. De raad vraagt aan de Vlaamse Regering hoe ze met deze problematiek wenst om te gaan en vraagt alvast de impact van deze nieuwe maatregel op te volgen (te monitoren) met het oog op de effectieve realisatie van de doelstelling inzake kwalitatief behoud en beheer van de open ruimte (zie verder deel V).
- En tenslotte wijst de raad op het volledige pakket aan maatregelen die noodzakelijk zullen zijn

¹ <https://beslissingenvlaamseregering.vlaanderen.be/document-view/5DA9C30C5084E700080001C7>

² Programmadecreet BO 2020, Memorie van toelichting: toelichting bij artikelen 24 t.e.m. 27

voor de beoogde ruimtelijk omslag in het ruimtelijk beleid. Voorliggende maatregel is hier slechts één instrument in en zal zeker moeten worden afgestemd met het totale instrumentenpakket (zie deel VI).

III. DOELSTELLING: BEHOUD OPEN RUIMTE

5. De raad vindt het positief dat met artikelen 24 t.e.m. 27 een nieuw financieringskanaal wordt ingevoerd voor de lokale besturen met het oog op het behoud en de inrichting van de open ruimte. De raad heeft hier in het verleden meermaals op aangedrongen.

In zijn advies van 14 maart 2018 over het Instrumentendecreet wees de raad op het probleem betreffende de huidige wijze van financiering van de lokale besturen waardoor een gemeente wordt aangezet tot 'groei', ook al is dat vanuit het oogpunt van duurzame ruimtelijke ontwikkeling niet steeds wenselijk.³

De raad vond het een goede zaak dat de Memorie van Toelichting bij het Instrumentendecreet (pag. 35) verwijst naar een mogelijke bijstelling van het gemeentefonds: *'Dit fonds houdt nu al een herverdelingsmechanisme in tussen gemeenten, rekening houdend met o.a. aantal inwoners, sociale draagkracht van de inwoners (doelgroepen van een woonontwikkeling), tewerkstelling, ... en het areaal open ruimte. Deze veranderlijken zijn (ten dele) afgeleide effecten van bestemmings- en vergunningsbeslissingen. In eerste instantie kan worden gedacht aan een aanpassing van de maatstaf 'open ruimte.'* De raad vroeg om hierin verdere concrete stappen te zetten.

6. In de Memorie van Toelichting van voorliggend ontwerpdecreet wordt de problematiek duidelijk gesteld: *'Open ruimte is voor gemeenten financieel en fiscaal zeer oninteressant, en nog meer als de gemeente te kampen heeft met penibele financiële vooruitzichten. Uit "open ruimte" zijn nauwelijks fiscale inkomsten te halen (geen aanvullende personenbelasting en nauwelijks opcentiemen op de onroerende voorheffing) terwijl de vrijwaring van open ruimte wel veel kosten kan veroorzaken (ruimen beken en grachten, tegengaan bodemerosie, natuurbeschermingsmaatregelen, ...).'*

De raad ondersteunt verder volgende bepaling in de Memorie van Toelichting: *'De vrijwaring van de open ruimte is van cruciaal belang, zowel om redenen van een goede ruimtelijke ordening, mobiliteit, leefmilieu en klimaatbeleid. Dat inzicht is de laatste jaren voortdurend gegroeid, Hoe belangrijk dit ook is, de vrijwaring van de open ruimte staat onder druk.'*

7. Voor alle duidelijkheid wenst de raad de relatie te benadrukken tussen voorliggende maatregel en het Vlaams Regeerakkoord 2019-2024 (pag. 216) en de beoogde bouwshift. Het Vlaams Regeringsakkoord 2019-2024 kondigde reeds aan dat lokale besturen met veel open ruimte extra middelen krijgen om die ruimte ook te vrijwaren. Deze maatregel kadert in de ambitie van de Vlaamse Regering om werk te maken van een ruimtelijke omslag. Er zal worden ingezet op het maximaal vrijwaren van de open ruimte en op het vergroten van het maatschappelijk draagvlak voor het nieuwe ruimtelijke beleid. Samenhangend zal de Vlaamse Regering werk maken van een bouwshift waarbij in elke gemeente kansen worden gecreëerd op goed gelegen plaatsen waar het aangenaam wonen en werken is.

IV. DEFINITIE VAN OPEN RUIMTE

8. De Memorie van Toelichting verduidelijkt dat de verdeling onder de gemeenten gebeurt op basis van de kadastrale gegevens over open ruimte zoals gehanteerd voor de definitieve afrekening van het Gemeentefonds voor het voorgaande jaar. Artikel 6,4° van het decreet van 5 juli 2002 tot vaststelling van de regels inzake dotatie en verdeling van het Vlaams gemeentefonds, stelt dat

³ <https://sarovlaanderen.be/advies-instrumentendecreet>

5,9834 % van het Fonds verdeeld wordt onder de gemeenten op basis van de maatstaf 'open ruimten op basis van de oppervlakte bos, tuinen en parken, woeste gronden, gekadastreerde wateren, akkerland, grasland, recreatiegebieden en boomgaarden'.

De parlementaire voorbereiding bij het decreet van 2002 verduidelijkt: 'Het begrip "open ruimte" moet vrij letterlijk geïnterpreteerd worden. Het betreft "visuele" open ruimten zonder onderscheid van bestemming of landschappelijke waarde.'

De raad merkt evenwel op dat het ruimtelijk beleid (strategische visie BRV, ruimtelijke staat van Vlaanderen) uitgaat van een enigszins andere definitie van open ruimte. De strategische visie Beleidsplan Ruimte Vlaanderen, zoals goedgekeurd door de Vlaamse Regering op 20 juli 2018, rekent recreatiegebieden, tuinen en parken tot het ruimtebeslag.⁴

SARO dringt aldus aan op een afstemming van de gehanteerde definitie inzake 'open ruimte' op de reeds goedgekeurde definitie van 'open ruimte' zoals vastgelegd in de strategische visie BRV.

V. EFFECTIEF BEHOUD EN BEHEER OPEN RUIMTE

9. Artikel 24 paragraaf 2 van het ontwerp programmadecreet BO2020 stelt: 'Vanaf 2020 wordt op de begroting een algemene werkingssubsidie voor de gemeenten van het Vlaamse Gewest ingeschreven, als gedeeltelijke compensatie van de kosten en minderontvangsten door de vrijwaring van de open ruimte en om het behoud en de inrichting van de open ruimte te stimuleren.

In 2020, 2021, 2022, 2023 en 2024 bedraagt de werkingssubsidie respectievelijk 20%, 40%, 60%, 80% en 100% van het bedrag voor open ruimte in het Gemeentefonds van het voorgaande jaar, exclusief het aandeel van de centrumsteden en aangevuld met een jaarlijkse groeivoet van 3,5%. Vanaf 2025 wordt enkel nog de jaarlijkse groeivoet van 3,5 % toegepast'.⁵

SARO merkt op dat in het ontwerpdecreet geen enkele bepaling is opgenomen inzake de effectieve besteding van de extra middelen door de gemeenten. De raad wijst op de problematiek dat de gemeenten autonoom mogen beslissen over wat ze met het extra geld doen. Het kan dus ook gebruikt worden voor investeringen die niets met open ruimte te maken hebben. De raad vraagt aan de Vlaamse Regering hoe ze met deze problematiek wenst om te gaan en vraagt alvast de impact van deze nieuwe maatregel op te volgen (te monitoren) met het oog op de effectieve realisatie van de doelstelling inzake kwalitatief behoud en beheer van de open ruimte. De raad meent bovendien dat het waardevol zou zijn om vanuit de Vlaamse overheid best practices uit werken ten behoeve van de betrokken gemeenten.

VI. RUIM MAATREGELENPAKKET

10. Instrumentendecreet. Volledigheidshalve wenst SARO het belang te benadrukken van een volledig pakket aan instrumenten om de beoogde ruimtelijke omslag in het ruimtelijk beleid te realiseren. Voorliggende maatregel is hier slechts één instrument in; en zal zeker moeten worden afgestemd met het totale instrumentenpakket.

In die zin verwijst de raad naar zijn advies van 14 maart 2018 over het Instrumentendecreet. De raad dringt aan op een snelle uitwerking van het Instrumentendecreet rekening houdend met de diverse bemerkingen die de raad formuleerde in zijn advies. SARO vindt het positief dat het Vlaams Regeerakkoord 2019-2024 aankondigt: 'Met het oog op de realisatie van de strategische

⁴ Strategische visie BRV , pag.4: ' Het ruimtebeslag bestaat uit de ruimte, ingenomen door onze nederzettingen, dus door huisvesting, industriële en commerciële doeleinden, transportinfrastructuur, recreatieve doeleinden, serres etc. Parken en tuinen maken hier ook deel van uit. Dit stemt overeen met de Europees gehanteerde definitie van 'settlement area'. Naast bebouwing of verharding bevat het ruimtebeslag dus bijvoorbeeld ook tuinen bij woningen, buurtparken, voetbalvelden en dergelijke. Door combinatie van de best beschikbare geografische informatie toont het dynamisch landgebruiksmodel dat 33% van de oppervlakte van Vlaanderen uit ruimtebeslag bestaat.

⁵ https://lokaalbestuur.vlaanderen.be/sites/default/files/public/thema/financiering/Fondsen/OpenRuimte_2020-2025.pdf

visie, maken we in het begin van de legislatuur werk van de definitieve goedkeuring van het instrumentendecreet.'

11. Beleidsplan Ruimte Vlaanderen. Parallel aan het Instrumentendecreet is het evenwel noodzakelijk dat de Vlaamse Regering dringend werk maakt van de opmaak en goedkeuring van het volledige BRV (strategische visie en beleidskaders). De raad vindt het positief dat het Vlaams Regeerakkoord (pag. 217) aankondigt dat de Vlaamse Regering werk zal maken van een Beleidsplan Ruimte Vlaanderen die het toekomstig ruimtelijk beleid vorm zal geven. Het is tevens positief dat de goedgekeurde strategische visie hiertoe als basis zal dienen.

Het Vlaams Regeerakkoord kondigt aan dat de beleidskaders van het BRV onder meer de eigen Vlaamse verantwoordelijkheden zullen vastleggen en concretiseren samen met de concrete afwegingskaders, acties, het duiden van de verantwoordelijkheden van de verschillende bestuursniveaus, financiering van de doelstellingen en vooropgezette timing.

Volledigheidshalve merkt de raad ook op dat het Vlaams Regeerakkoord (pag. 220) aankondigt dat: *'de financiering van de bouwshift zal worden ondersteund door middelen uit het Klimaatfonds en een op te richten BRV-fonds'*. Het is evident dat dit moet worden afgestemd met voorliggende extra middelen voor de lokale besturen voor het behoud van de open ruimte.

12. Ruimtelijke impulsprojecten. SARO beveelt bovendien aan om werk te maken van het verruimen van de scope van de ruimtelijke impulsprojecten, zoals decretaal opgenomen in artikel 1.1.4/1 VCRO.⁶ Zo zouden de doelstellingen inzake het vrijwaren van open ruimte en het verminderen van het ruimtebeslag deel kunnen uitmaken van ruimtelijke impulsprojecten. Via recurrente open oproepen kan op die manier een echte dynamiek in beweging gezet worden, gebaseerd op geïntegreerde gebiedsgerichte werking, en idealiter op basis van een horizontaal en verticaal geïntegreerd partnerschapsmodel. Ook projecten ter vrijwaring van open ruimte zouden decretaal gestimuleerd kunnen worden.

13. Geïntegreerde territoriale investeringen. De Memorie van Toelichting verwijst terecht naar bescherming van open ruimte vanuit de invalshoek van diverse beleidsdomeinen (ruimtelijke ordening, klimaat, mobiliteit,...). Vanuit dit uitgangspunt wenst SARO onder meer het concept van 'Geïntegreerde Territoriale Investerings' (GTI's) onder de aandacht te brengen. Dit Europese instrument maakt de financiering van een territoriale strategie mogelijk waarvoor een geïntegreerde aanpak nodig is met investeringen uit meer dan één prioriteitsas of uit meer dan één fonds (met name het Europees Fonds voor regionale ontwikkeling EFRO, het Europees Sociaal Fonds ESF en het Europees Landbouwfonds voor Plattelandsontwikkeling ELFPO).⁷

De raad vraagt de uitbouw te onderzoeken van een Vlaams kader voor geïntegreerde territoriale Investerings. Een Vlaams GTI kan structureel worden aangewend voor het faciliteren van een geïntegreerde benadering en aanwending van financieringsstromen.

Daarnaast kan SARO ook verwijzen naar de werktekst van het Witboek Beleidsplan Ruimte, en in het bijzonder naar zijn advies van 27 januari 2015 waarbij de raad het concept van 'gebiedsfondsen' positief onder de aandacht bracht.

⁶ VCRO. Artikel 1.1.4/1. *'§ 1. Ruimtelijke impulsprojecten zijn ruimtelijke projecten die passen binnen de doelstellingen, vermeld in artikel 1.1.4, en die het ruimtelijk rendement op een kwalitatieve manier verhogen zodat het maatschappelijk gebruik toeneemt, zoals door een efficiënter of hernieuwd ruimtegebruik van reeds ingenomen ruimte of doordat het project daar impact op heeft. Zij hebben expliciet aandacht voor functieverweving, hergebruik of tijdelijk ruimtegebruik. Ze geven een impuls aan nieuwe ruimtelijke realisaties in een projectgebied met een ruimtelijke kwaliteitsgarantie die ook een verbetering van landschappelijke kwaliteit inhoudt.'*

⁷ SARO. Advies van 26 oktober 2016 over het Vlaams Investeringsfonds.

Advies

Programmadecreet BA19

Brussel, 4 november 2019

Adviesvraag: Voorontwerp van decreet houdende bepalingen tot begeleiding van de aanpassing van de begroting 2019
Adviesvrager: Matthias Diependaele - Vlaams minister van Financiën en Begroting, Wonen en Onroerend Erfgoed
Ontvangst adviesvraag: 18 oktober 2019
Adviestermijn: 10 dagen
Decretale opdracht: SERV-decreet 7 mei 2004 art. 11 (overlegfunctie)
Goedkeuring raad: 4 november 2019

Contactpersoon: Annick Lamote - alamote@serv.be

De heer Matthias DIEPENDAELE

Vlaams minister van Financiën en Begroting, Wonen en Onroerend Erfgoed

Martelaarsplein 7

1000 Brussel

contactpersoon

Annick Lamote

alamote@serv.be

ons kenmerk

SERV_20191104_Programmadecreet_BA19_BR

Brussel

4 november 2019

Adviesvraag voorontwerp programmadecreet BA19

Mijnheer de minister

U vroeg de SERV met hoogdringendheid om advies over het voorontwerp van decreet houdende bepalingen tot begeleiding van de aanpassing van de begroting 2019.

De sociale partners waarderen de verlenging van de huidige projecten in het kader van Focus op Talent. Ze kijken uit naar verder overleg over hoe het diversiteitsbeleid na de verlenging vorm zal krijgen en de betrokkenheid van de structurele partners, Verso en Boerenbond daarin. De studie van IDEA-Consult concludeerde dat de actiegerichte projecten door de verschillende structurele partners breed worden gedragen én dat deze partners de gepaste expertise, netwerk en terreinkennis hebben.

Hoogachtend

Pieter Kerremans

administrateur-generaal

Caroline Copers

voorzitter

Vlaamse overheid

Koolstraat 35
1000 BRUSSEL
T 02 553 24 40
www.vario.be

De heer Matthias Diependaele
Vlaams minister van Financiën en Begroting, Wonen en
Onroerend Erfgoed
Martelaarsplein 7
1000 Brussel

uw bericht van	uw kenmerk	ons kenmerk VARIO/DR/107.2019	bijlagen
vragen naar/e-mail Kristien Vercoutere Kristien.vercoutere@vlaanderen.be		telefoonnummer 02-553.24.40	datum 24/10/19

Betreft: Voorontwerp van decreet houdende bepalingen tot begeleiding van de
aanpassing van de begroting 2019 en tot begeleiding van de begroting 2020

Mijnheer de minister,

De Vlaamse Adviesraad voor Innoveren en Ondernemen (VARIO) heeft kennis
genomen van de voorontwerpen van decreet houdende bepalingen tot
begeleiding van de aanpassing van de begroting 2019 en tot begeleiding van
de begroting 2020, en van de bijhorende memories van toelichting.

In lijn met zijn opdracht, beperkte de raad zich in zijn onderzoek van beide
voorontwerpen van decreet tot eventuele bepalingen die betrekking hebben
op wetenschappelijk onderzoek, innovatie en ondernemerschap.

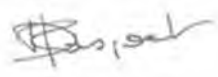
Het voorontwerp van programmadecreet BO2020 neemt daaromtrent geen
bepalingen op. VARIO ziet dan ook geen aanleiding tot het formuleren van
opmerkingen hierbij.

Het voorontwerp van decreet tot begeleiding van de aanpassing van de
begroting 2019 heft in artikel 6 van afdeling 1 het artikel III.100 van de Codex
Hoger Onderwijs van 11/10/2013 op. Dit laatste handelt over de financiering
van het Odysseus-programma en stelt dat 80% van de besteedbare middelen
door het FWO-Vlaanderen over de universiteiten verdeeld wordt op basis van
het gemiddelde van de sleutel gehanteerd voor de verdeling van de middelen
bestemd voor de BOF. De resterende 20% vormt de eigen beleidsruimte

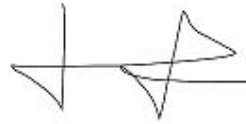
waarover het Fonds in het kader van dit initiatief beschikt. Voor de nieuwe Odysseus-oproep die in 2020 zal georganiseerd worden, wenst men met 100% van de middelen op basis van excellentie te werken en dus af te stappen van de versleuteling.

In zijn Memorandum 2019-2024 stelt VARIO dat in elk financierings- en evaluatiemodel de principes van excellentie, samenwerking, interdisciplinariteit en internationalisering voorop moeten staan. De raad staat daarom volledig achter deze zienswijze en de voorgestelde aanpassing. VARIO stelt verder voor om een ex-post evaluatie uit te voeren, waarin de impact van het Odysseus-programma wordt nagegaan.

Met vriendelijke groeten,

Danielle Raspoet
Directeur

Lieven Danneels
Voorzitter

Vlaamse Woonraad
Strategische Adviesraad

De Heer Diependaele Matthias
Vlaams minister van Begroting en Financiën,
wonen en Onroerend Erfgoed
Martelarenplein 7
1000 Brussel

Vlaamse Woonraad

Havenlaan 88
1000 Brussel
vlaamse.woonraad@vlaanderen.be
www.vlaamsewoonraad.be

uw bericht van

uw kenmerk

ons kenmerk

bijlagen

vragen naar / e-mail

Pol Van Damme
Pol.vandamme@vlaanderen.be

telefoonnummer

0477/560.440

datum

24 oktober 2019

Betreft: voorontwerpen programmadecreet

Geachte heer Minister,

De Vlaamse Woonraad ontving op 18 oktober 2019 uw vraag naar advies over het voorontwerp van decreet houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 2020, en het voorontwerp van decreet houdende bepalingen tot begeleiding van de aanpassing van de begroting 2019.

Met betrekking tot voorliggende voorontwerpen van decreet onthoudt de Vlaamse Woonraad zich van advies.

Met vriendelijke groeten,

Hoogachtend,

Bernard Hubeau
Voorzitter

Advies

Voorontwerp van decreet houdende bepalingen tot begeleiding van de aanpassing van de begroting 2019 en het voorontwerp van decreet houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 2020

Brussel, 31 oktober 2019

Voorontwerp van decreet houdende bepalingen tot begeleiding van de
aanpassing van de begroting 2019 en het voorontwerp van decreet houdende
bepalingen tot begeleiding van de begroting 2020

Adviesvraag: Voorontwerp van decreet houdende bepalingen tot begeleiding van de aanpassing van de begroting 2019 en het voorontwerp van decreet houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 2020

Adviesvrager: Matthias Diependaele - Vlaams minister van Financiën en Begroting, Wonen en Onroerend Erfgoed

Ontvangst adviesvraag: 18 oktober 2019

Adviestermijn: 14 dagen

Decretale opdracht: Adviesfunctie

Het advies kwam tot stand in de Intersectorale Kamer van de Vlaamse Raad WVG die het goedkeurde op 31 oktober 2019

Contactpersoon: Gunter Naets - gnaets@serv.be

Inhoud

Inhoud	3
Advies	4
1 Situering	4
2 Inleiding	4
3 Algemene opmerking	4
4 Artikel 21: Niet-indexering van bepaalde toelagen in het kader van het gezinsbeleid, m.n. rang 3- en leeftijdstoelagen	5
5 Artikel 39: Bevriezing index subsidies	6
6 Enkele bijkomende opmerkingen	7

Advies

1 Situering

De Vlaamse Raad voor Welzijn, Volksgezondheid en Gezin ontving op 18 oktober 2019 de vraag om spoedadvies te verlenen over het voorontwerp van decreet houdende bepalingen tot begeleiding van de aanpassing van de begroting 2019 en het voorontwerp van decreet houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 2020.

Het voorzitterscollege van de Vlaamse Raad WVG wees bovenstaande adviesvraag toe aan de Intersectorale Kamer van de Vlaamse Raad WVG.

Dit advies werd na een schriftelijke procedure goedgekeurd in de Intersectorale Kamer van de Vlaamse Raad WVG op 31 oktober 2019. Het advies werd bij consensus aangenomen, met uitzondering van de niet-indexering van bepaalde toelagen in het kader van het gezinsbeleid. Deze passage werd goedgekeurd bij meerderheid (24 leden van de kamer stemden voor. Eén lid stemde tegen).

2 Inleiding

De Vlaamse Raad WVG besteedt in het voorliggende advies voornamelijk aandacht aan de artikelen in het voorontwerp van decreet met betrekking tot de begroting 2020 die een grote impact hebben op het beleidsdomein Welzijn, Volksgezondheid en Gezin. Het gaat concreet over de artikelen 17 tot 22 en artikel 39.

De Vlaamse raad WVG legt in dit advies vooral de klemtoon op de nefaste impact van het niet-indexeren van de toelagen in het gezinsbeleid, nl. rang- en leeftijdstoelagen (art. 21) en van de subsidies op de niet-looncomponent (art. 39).

Tot slot maakt de raad ook enkele opmerkingen bij enkele andere artikelen in het voorontwerp van decreet.

3 Algemene opmerking

Vooraleer in te gaan op de inhoud van enkele artikelen, maakt de raad een opmerking over de procedure. We betreuren de werkwijze die met het programmadecreet wordt gehanteerd. In een programmadecreet neemt men best geen maatregelen op met zeer grote beleids- of budgettaire impact. In het voorliggende programmadecreet staan er echter een aantal van dit soort maatregelen. Zo worden er grote ingrepen gedaan die veel meer overleg verdienen dan een spoedprocedure bij een programmadecreet. Dit is niet echt een voorbeeld van goed bestuur.

4 Artikel 21: Niet-indexering van bepaalde toelagen in het kader van het gezinsbeleid, m.n. rang 3- en leeftijdstoelagen

Dit artikel regelt de indexbevriezing voor een periode van maar liefst vijf jaar van sommige bedragen in de oude regeling van de Vlaamse kinderbijslag én van de vaste indexatiedatum op 1 september vanaf 2020.

De ingreep om geen indexering te voorzien voor een deel van de gezinnen in het oude systeem, vanaf het derde kind, breekt in op de eerder gegeven garanties met betrekking tot de overgangsregeling die bij het groeipakket werd vastgelegd. Niet alleen maakt dit die overgangsregeling nog complexer, het zorgt er ook voor dat de rechtszekerheid voor gezinnen ondermijnd wordt. We betreuren ook dat deze besparingsoperatie (en de lange duurtijd ervan) wordt doorgevoerd, alvorens de evaluatie van het groeipakket, voorzien in de het Vlaams Regeerakkoord heeft plaats gevonden. Daarenboven is de besparing doorgevoerd zonder afstemming met de betrokken vertegenwoordigers.

Een niet-indexering is om principiële redenen moeilijk te verantwoorden. De aanpassing van de uitkeringen/toelagen/subsidies aan voorzieningen in functie van de gezondheidsindex is immers noodzakelijk om de levensstandaard te vrijwaren. Precies om die reden is de gezondheidsindex in het leven geroepen en worden de uitkeringen/toelagen daarop afgestemd.

We betreuren deze gezinsonvriendelijke maatregel, temeer omdat die gezinnen treft waar de kinderbijslagen in absolute termen mee tekort schieten om de minimumkosten van deze kinderen te dekken. Naarmate een gezin meer kinderen telt, moeten de ouders in absolute termen meer zelf bijdragen in de opvoedingskosten van hun kinderen.

De Vlaamse regering stapt vanaf 1 januari 2020 af van de indexatie aan de hand van de afgevlakte gezondheidsindex. Vanaf dan worden de bedragen van de toelagen in het kader van het gezinsbeleid (dus ook de kinderbijslagen) én de inkomensgrenzen jaarlijks verhoogd met een index van 2%. Als de inflatie op dat ogenblik al hoger is dan 2%, verliezen de gezinnen opnieuw aan koopkracht. Het is bovendien niet duidelijk in het voorontwerp welk indexcijfer aan de basis zal liggen van het nieuwe indexatiemechanisme.

Ook wijst de raad er op dat dit ook een aantal aanpassingen zal vragen in de applicaties van de uitbetalingsactoren, wat verdoken kosten met zich meebrengt en zal andere dringende aanpassingen naar achter schuiven want de uitbetalingsactoren zien zich geconfronteerd met een sanering van 5 % in plaats van de aangekondigde 1 % in 2020.

Tot slot vraagt de raad aan de Vlaamse Regering hoe deze maatregelen te rijmen zijn met het principe van verworven rechten en met de noodzaak om de (kinder-)armoede in Vlaanderen te verminderen.

5 Artikel 39: Bevriezing index subsidies

De raad is ontstemd over de voorliggende beslissing van de Vlaamse regering om in het voorontwerp van programmadecreet in te schrijven dat de indexering op werkingsmiddelen voor een periode van vijf(!) jaar niet wordt toegepast. De bevriezing geldt niet voor de loonkosten en enkele uitzonderingen zijn voorzien.

De werkingssubsidies worden al jaren niet meer geïndexeerd. Ook in voorbije jaren koos de Vlaamse regering immers voor deze besparingstechniek. Het gebruik van de kaasschaaf (via niet-indexering) als besparingstechniek is een weinig efficiënte en weinig effectieve techniek. Er is nood aan meer doordachte structurele hervormingen. De impact van de voorliggende bevriezing van de index voor subsidies voor nog eens vijf jaren dreigt voor organisaties en voorzieningen onhoudbaar te worden. Verschillende vormen van zorg en ondersteuning zijn vandaag al ondergefinancierd. Sommige aanbieders zullen door deze maatregel nog verder moeten bezuinigen, de gebruiksbijdragen moeten verhogen (voor zover de reglementering dit toelaat) of extra inkomsten moeten zoeken.

Het is bijzonder vreemd dat de Vlaamse Regering geen gedegen analyse gemaakt heeft bij deze omvangrijke ingreep. De raad vraagt de Vlaamse regering uitdrukkelijk welke efficiëntie- of effectiviteitstoets aan de grondslag van deze besparingsmaatregel ligt en hoe de toegankelijkheid, kwaliteit en relevantie van de zorg en ondersteuning in Vlaanderen hierdoor verhoogd wordt. Zal deze maatregel leiden tot hogere eigen bijdragen van de gebruikers en welke impact voorziet de regering op de dienstverlening van de overheid en van de partnerorganisaties? Ook vraagt de raad dat Vlaamse Regering de Vlaming inlicht over de (gecumuleerde) budgettaire impact van deze niet-indexeringen sinds 2010 op de organisaties.

Daarenboven is de vraag hoe eenduidig het luik loon van de niet-loongebonden werkingsmiddelen zal kunnen afgescheiden kunnen worden binnen de subsidies.

Omdat de draagwijdte van deze maatregel is niet volledig duidelijk is, vraagt de raad een antwoord op volgende vragen:

- de basistegemoetkoming voor zorg in ouderenzorgvoorzieningen wordt niet expliciet vermeld onder de uitgesloten vergoedingen/subsidies van deze besparingsmaatregel. Wil dit zeggen dat voor de ouderenzorgvoorzieningen wel een bevriezing van de index geldt? Indien de ouderenzorgvoorzieningen toch gevat worden door de niet-indexering, op welke elementen wordt de niet-indexering dan toegepast? De bevriezing geldt enkel voor de niet-looncomponent. Quasi ieder financieringselement van de basistegemoetkoming voor zorg voor een woonzorgcentrum, centrum voor kortverblijf en centrum voor dagverzorging heeft wel een link met in te zetten personeel (dus loon) of premies, of een geldelijke vergoeding uit een sociaal akkoord. Op welke elementen wordt de niet-indexering dan toegepast?
- In de Memorie van toelichting (BO 2020) over tegemoetkomingen in de mobiliteitshulpmiddelen staat: "De tegemoetkomingen in de mobiliteitshulpmiddelen betreffen geen subsidies maar verzekeringstegemoetkomingen aan personen met een zorgbehoefte, evenwel via een derde betalerssysteem. Er is dus geen sprake van een looncomponent of een niet-looncomponent. Om duidelijkheid te creëren is in het programmadecreet dus een bepaling nodig die stelt dat de tegemoetkomingen voor mobiliteitshulpmiddelen niet vallen onder de niet-indexering van de niet-looncomponent." Is de basistegemoetkoming voor zorg in een ouderenzorgvoorziening dan ook niet een verzekeringstegemoetkoming?
- De financiering van de werkingsmiddelen PVT zit in onderdeel B1 en is ten laste van de zorggebruiker: wordt ook hier een 90/10-verhouding op doorgevoerd?

- In het tweede lid van artikel 39 worden een reeks uitzonderingen voorzien. In deze uitzonderingen zijn om onverklaarbare redenen de revalidatieziekenhuizen niet opgenomen. Het grootste deel van het Budget Revalidatieziekenhuizen wordt geïndexeerd, net zoals het BFM voor de federale ziekenhuizen. Ook de revala-conventies bevatten enkele niet-looncomponenten (algemene onkosten) die op dit moment onderhevig zijn aan een index. Wij vragen dat het Budget Revalidatieziekenhuizen en de revalidatie-conventies aan de uitzonderingen toegevoegd worden.

6 Enkele bijkomende opmerkingen

- De afschaffing van de doelgroepvermindering (artikelen 4-7) voor middengeschoolde jongeren treft alle social-profit organisaties. De doelgroepvermindering voor oudere werknemers treft dat deel van de social-profit dat hierop beroep kan doen zeer hard en in combinatie met de niet indexering van de werkingssubsidies voor het gedeelte van de niet loon component wordt een financieel gezond sociaal ondernemerschap zeer moeilijk. Deze niet-indexering staat o.i. ook haaks op de nood aan investering in digitalisering om “radicaal digitaal in de zorg” effectief te realiseren.
- Het huidige “voorontwerp van decreet houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 2020” artikel 28, tweede alinea, bepaalt dat de Vlaamse tussenkomst in de responsabiliseringsbijdrage “geen rekening houdt met de korting die de besturen kunnen krijgen op de responsabiliseringsbijdrage door de verschuldigde premie voor een aanvullende pensioenregeling voor hun contractueel personeel in mindering te brengen.”
De Vlaamse overheid financiert dus de helft van de bruto-responsabiliseringsbijdrage (cf. MVT). Bruto = excl. korting voor een 2e pensioenpijler. De besturen die echter geen korting voor een 2e pensioenpijler krijgen of kunnen krijgen, zullen de korting moeten betalen van de besturen met korting. De responsabiliseringsbijdrage van de besturen zonder 2e pensioenpijler, onder andere van enkele publieke Vlaamse ziekenhuizen, zal dus stijgen. De verhoging zal verrekend worden via de bruto- responsabiliseringsbijdrage, voor de eerste keer in 2020. Dit kan verholpen worden door in het programmadecreet te bepalen dat de Vlaamse tussenkomst zou rekening moeten houden met de hogere bruto- responsabiliseringsbijdrage van besturen die geen korting krijgen voor een 2e pensioenpijler in 2020. Dit kan door in het huidige voorontwerp in artikel 29 na 1e lid: “Voor het jaar 2020 wordt het subsidiebedrag voor elk bestuur vastgesteld op basis van de ramingen van de responsabiliseringsbijdrage van de Federale Pensioendienst van mei 2019.” Volgende tekst aan te vullen: “Indien blijkt dat de verschuldigde responsabiliseringsbijdrage voor 2020 hoger is dan die van de raming van mei 2019, dan wordt het subsidiebedrag verhoogd zodat de helft van de werkelijk verschuldigde responsabiliseringsbijdrage voor 2020 gegarandeerd gefinancierd wordt”.
Als de Vlaamse tussenkomst ongewijzigd blijft (zie tabel), betekent dit dat Vlaanderen in 2020 in het slechtste geval slechts 25% van de bruto-responsabiliseringsbijdrage van besturen zonder 2e pijler zal financieren in plaats van de vooropgestelde 50%.
Voor de daaropvolgende jaren wordt aan de regering gevraagd dat duidelijkheid verschaft wordt over de mogelijke impact van de korting ten gevolge van een aanvullende pensioenregeling voor het contractueel personeel en dat waarborg verleend wordt dat het stelsel niet nadelig zal werken voor de ziekenhuizen die geen aanvullende pensioenregeling voor het contractueel personeel (kunnen) voorzien.
- Met betrekking tot het onderwijs worden in de artikelen 70-76 enkele maatregelen genomen rond onder andere het subsidiekanaal onderwijs in K-diensten (type 5-scholen): wellicht zullen

**Voorontwerp van decreet houdende bepalingen tot begeleiding van de
aanpassing van de begroting 2019 en het voorontwerp van decreet houdende
bepalingen tot begeleiding van de begroting 2020**

zij ook de prijs van niet-indexering van de werkingsmiddelen en besparingen voelen de komende jaren wat niet evident is zeker voor opstartende scholen. Wij vragen dan ook op hier een uitzondering op te voorzien.

Advies over de programmadedcreten bij begrotingsaanpassing 2019 en begrotingsopmaak 2020

Vlaamse Onderwijsraad
Koning Albert II-laan 37
BE-1030 Brussel
T +32 2 219 42 99

www.vlor.be
info@vlor.be

Wijs beleid door overleg

**Advies op vraag van Matthias Diependaele, Vlaams minister van
Financiën en Begroting, Wonen en Onroerend Erfgoed**

**Uitgebracht door de Algemene Raad op 4 november 2019 met 33
stemmen vóór en 1 onthouding met een schriftelijke procedure**

Vorbereiding: werkgroep Beleidsnota-Programmadedcreet op 25 oktober 2019
onder voorzitterschap van Mia Douterlungne

Dossierbeheerder: Filip De Bruyne

1 Situering

1.1 Een advies over programmadecreten in relatie met de globale financiering van het onderwijs

De Vlor geeft advies bij de maatregelen die worden ingevoerd door de programmadecreten bij begrotingsaanpassing 2019 en begrotingsopmaak 2020. Deze maatregelen maken deel uit van een groter geheel aan budgettaire maatregelen voor de begrotingsjaren 2019 en 2020. Een uitspraak over dit groter geheel is hier niet aan de orde. De raad spreekt zich in de punten 2 en 3 van dit advies dan ook enkel uit over de maatregelen uit de twee programmadecreten die betrekking hebben op onderwijs.

De Vlor wil echter voorafgaand aan het specifieke advies herinneren aan het pleidooi uit het memorandum om te komen tot een ambitieuze financiering voor het onderwijs, zowel op het vlak van werking, omkadering als in infrastructuur¹. Het regeerakkoord schept terechte verwachtingen binnen het onderwijsveld op het vlak van onderwijsinfrastructuur en waardering van de leerkracht (omkadering). Er is ook een bijkomende financiële inspanning in het vooruitzicht gesteld voor de versterking van het basisonderwijs. De Vlor kijkt belangstellend uit naar de wijze waarop deze verwachtingen zullen worden ingelost.

Binnen de beperkte focus die de raad nu heeft, stelt hij vast dat de programmadecreten 2019 en 2020 anticiperen op de nieuwe beleidslijnen en hiertoe verschuivingen regelen binnen de begroting voor het beleidsdomein onderwijs en vorming. Er is momenteel onvoldoende perspectief op extra inspanningen voor onderwijs als geheel.

1.2 Het is nodig om op termijn een globaal financieringsplan uit te werken

Het memorandum van de Vlor moedigde de regering aan om een globaal financieringsplan uit te werken dat betrekking heeft op alle aspecten en alle sectoren van het onderwijs. En dit gebaseerd op een behoeftenstudie en een strategisch financieringsplan dat diverse kanalen voor publieke middelen exploreert (met inbegrip van Europese middelen).

De raad zou het waarderen om over het globale plan voor financiering van onderwijs in overleg te kunnen gaan met de minister. De raad is ook benieuwd naar de samenhang tussen de maatregelen die nu worden voorgesteld en de impact van de begrotingsaanpassing in het voorjaar 2020.

2 Advies bij het programmadecreet tot begeleiding van de begrotingsaanpassing 2019

Het programmadecreet bij de aanpassing van de begroting 2019 is beperkt qua opzet. Er worden financiële injecties gegeven aan het secundair onderwijs: 171.285 euro voor het lerarenplatform en 5 miljoen euro bijkomend voor technische uitrusting ten opzichte van begrotingsopmaak 2019. De Vlor waardeert dat hiermee enkele pijnpunten worden weggewerkt.

¹ Vlaamse Onderwijsraad, Algemene Raad. *Memorandum voor de nieuwe Vlaamse Regering*, 29 november 2018.

Maar in samenhang met de maatregelen voor de begroting 2020 (zie punt hieronder) blijft dit een beperkte financiële injectie die de impact van bezuinigingen op de werkingsmiddelen van het secundair onderwijs geenszins compenseert.

3 Advies over het programmadecreet bij begrotingsopmaak 2020

Het programmadecreet voor 2020 stelt een generieke besparingsmaatregel voorop en legt aan meerdere onderwijsactoren en sectoren een besparing op van 6% van de werkingsmiddelen of subsidies. Daarnaast wordt ook 40% van de werkingsmiddelen voor het secundair onderwijs en deeltijds kunstonderwijs niet geïndexeerd, en dat voor vijf opeenvolgende jaren.

Dit heeft een ernstige impact op de werking van onderwijsinstellingen en ondersteunende diensten die noodzakelijk zijn voor de uitrol van beleidsdoelen uit het regeerakkoord.

De raad waardeert dat het basisonderwijs niet onder deze maatregelen valt. Dit is coherent met één van de beleidsopties uit het regeerakkoord.

De Vlor stelt evenwel vast dat niet alle andere onderwijsactoren en sectoren gelijk behandeld worden. Sommige onderwijssectoren zijn het voorwerp van zowel generieke als punctuele besparingsmaatregelen. Andere moeten enkel de generieke besparingsmaatregelen opbrengen. Tot slot zijn er onderwijssectoren waar niet of heel beperkt bespaard wordt.

Voor de Vlor blijft het onduidelijk welke criteria de Vlaamse Regering gebruikt om te bepalen of besparingsmaatregelen al dan niet van toepassing zijn op een onderwijssector. Daarover is er geen motivering terug te vinden in de memorie van toelichting. De Raad vraagt om de achterliggende visie te verduidelijken in de beleidsnota.

In het algemeen kan de Vlor stellen dat de onderwijsinstellingen de voorbije tien jaar geconfronteerd werden met steeds verder krimpende werkingsbudgetten. Daardoor hebben ze nauwelijks budgettaire ruimte om lokaal te investeren in beleidsdoelstellingen die de overheid wil uitrollen (professionalisering leraren, vernieuwing onderwijsinfrastructuur en didactisch materiaal). In die zin is de beperking van de werkingsmiddelen een rem op de uitrol van andere beleidsopties uit het regeerakkoord.

De raad is ook bezorgd over het feit dat deze bezuinigingen op werkingsmiddelen diverse verworvenheden van recente onderwijsdecreten nu al weer afbouwen. De betrokken onderwijssectoren en instellingen hebben zo geen kans om de hervormingen uit de vorige legislatuur te realiseren.

Mia Douterlungne
administrateur-generaal

Ann Verreth
voorzitter

Koning Albert II-laan 20 bus 19
1000 Brussel – België
T 1700 (optie 3) – F +32 2 553 13 50
www.vreg.be

Matthias Diependaele
Vlaams Minister van Financiën en Begroting, Wonen
en Onroerend Erfgoed
Martelaarsplein 7
1000 BRUSSEL

uw bericht van	uw kenmerk	ons kenmerk	bijlage(n)
18/10/2019		SVK/CDS/19.1023/0452	-
vragen naar		tel.	datum
Sarah.vankerckhoven@vreg.be		02 553 13 54	23/10/2019

Betreft: adviesaanvraag programmadecreet BA19 en BO20

Mijnheer de minister

Wij ontvingen in goede orde uw adviesaanvraag met betrekking tot het voorontwerp van decreet houdende bepalingen tot begeleiding van de aanpassing van de begroting 2019 en het voorontwerp van decreet houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 2020.

De VREG heeft geen opmerkingen bij deze voorontwerpen van decreet. Zij bevatten geen elementen die tot het activiteitendomein van de VREG behoren.

Hoogachtend

Pieterjan Renier
Algemeen directeur